1965 - 1971
TÜRKİYE'DE
DEVRİMCİ MÜCADELE
VE DEV-GENÇ

KURTULUŞ

Kurtuluş Yayınları
Sümer Sokak 14/3 Yenişehir — ANKARA

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

GİRİŞ:

27 Mayıs Anayasasının sağladığı nisbi özgürlük ortamı içinde, Türkiye solu sınırlı da olsa legal çalışma olanaklarına sahip oldu. Çeşitli küçük burjuva sosyalist fraksiyonları ortaya çıktı. Belirli ölçüde bu akımların etkisi altında kalsa da, Türkiye üniversite gençliği, sosyalist gençlerin öncülüğünde bağımsızlık bayrağını yükseklerde tutmaya çalıştı. Bu mücadelesiyle Türkiye'nin politik hayatını önemli ölçüde etkiledi. Gençliğin parlattığı kıvılcım giderek işçi ve köylü yığınlarını da sardı. Derinleşen ekonomik ve politik krizle birlikte, söz konusu küçük burjuva sosyalist fraksiyonlarının ihanetleri de iyice belirginleşmeye başladı.

Bu broşürümüzde, özellikle 1965 yılından sonra gençliğin giderek güçlenen anti-emperyalist mücadelesinin ve küçük burjuva sosyalist akımlarının ihanetlerini anlatmaya çalıştık. Kısaca, devrimci mücadele hakkındaki görüşlerimizi belirttik.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

FİKİR KULÜPLERİ FEDERASYONUNUN KURULUŞU VE TİP OPORTÜNİZMİNİN GENÇLİK HAREKETİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

İlk Fikir Kulübü, Demokrat Partinin son yıllarında bir küçük burjuva aydınlar hareketi olarak Siyasal Bilgiler Fakültesinde eyleme geçti. Cumhuriyet Halk Partisi paralelinde Demokrat Partiye karşı yürütülen muhalefetin bir parçası olmaya çalıştı.

27 Mayıs 1961 Anayasasının sağladığı nisbi özgürlük ortamı içinde, küçük burjuva sosyalizmi, «Toplumcu» fikirler moda olmaya başlayınca, Fikir Kulübü de bu modaya uydu. Türkiye İşçi Partisi içinde icazetli sosyalizmi tezgahlayan Aybar, Aren, Boran hainler kliğinin varlığı da Fikir Kulübünün «sol» oportünist çizgisini, küçük burjuva sosyalizmi yolundaki atılımını tam anlamıyla etkiledi. Özellikle Aren'in etkisi altında kulüp, görünüşte sol özünde sağ pasifist bir politika izlemeye başladı. Bu politikası onu, uzun süre geniş öğrenci kitlesinden soyutladı; küçük burjuva sol gevezeliklerinin yapıldığı içine kapanık ufak bir gurup olarak bıraktı.

1965 yılında Kozlu kömür ocaklarındaki işçilerin ekonomik hakları için greve gitmeleri, yürüyüş yapmaları, jandarma ve polis ile çatışarak iki can vermeleri, Türkiye toplumu ile birlikte bu pasifist küçük burjuva sosyalistlerinin kulübünü de sarstı. Kulüp yöneticileri, kulüp üyesi cemiyet başkanının istifasına varan anlaşmazlıklar sonucu, işçileri des-

tekleyen bir sessiz yürüyüşü zar zor tertipleyebildiler. Pek kalabalık olmayan ve çekingen bir hava içinde geçen bu yürüyüş, bütün eksikliklerine rağmen kulübün hayatiyet kazanmasına yardımcı oldu. Zayıf da olsa hareket, Ankara Üniversite gençliği içerisinde bir toparlanmayı sağladı.

1965 baharında *Dönüşüm* adlı dergi, kulüp üyeleri ve bazı TİP'li gençler tarafından çıkartıldı ve Kızılay'da satılmaya başlandı. Dergiyi satanlara faşistler ve polis saldırdı. Bunlara karşı verilen kavgalar daha güçlü bir toparlanmayı da peşinden getirdi. Kavgalar, çeşitli fakültelerdeki sol eğilimli gençleri biraraya topladı. Yeni yeni Fikir Kulüpleri kuruldu ve bunlar birleştirilerek bir federasyona gidildi. Böylece, 1965 sonbaharında Fikir Kulüpleri Federasyonu, yeni adıyla *Türkiye Devrimci Gençlik Federasyonu* doğdu.

Birkaç hareketin sonucu sol eğilimli gençliğin toparlanmasıyla doğan federasyon, TİP oportünist yönetici kliğinin kontrolünde pasifist bir çizgi izledi. «Biz kendimize özgü bir sosyalizm uygulayacağız» diyerek Marksizm-Leninizm'i inkâr eden; DİSK'li işçi simsarları ile anlaşarak işçi sınıfının sendikal mücadelesini sosyalist mücadele imiş gibi yutturmaya çalışan; temsili demokrasiciliğin parlemantosunu tek eylem alanı seçip, «aman faşizm geliyor» yaygaralarıyla Amerikan emperyalizmine karşı her türlü aktif mücadeleyi reddeden TİP oportünist yönetici kliğinin elinde FKF, hızla bir yozlaşmaya doğru sürüklendi. FKF merkez binası, Aren'in etrafında çöreklenmiş korkak, kariyerist, hain yöneticilerin elide içkili, kumarlı bir dans salonu haline geldi. Bu yer, haklı olarak «FKF diskotek» diye anılmaya başlandı.

Tabanın baskısıyla bu devrede, Dean Rusk olayı gibi bir kaç anti-emperyalist hareket yapıldı. Yalnız bunlar, kararsız ve korkakça sürdürülen hareketler olduğu; Türkiye'nin baş çelişkisini dile getiren doğru anti-emperyalist sloganlar saptanamadığı; anti-emperyalist potansiyele sahip gençlik kitlesine karşı sekter bir tavır takınıldığı için, büyük kitle eylemleri haline dönüşemediler. Federasyonunun bu küçük burjuva mezhepçi politikası, TMTF ve TMGT gibi diğer küçük burjuva örgütlerinin daha uzun süre gençlik kitlesinin öncüsü olarak gözükmelerini sağladı. Görünüşte sol, özünde sağ pasifist politika, faşistlerin üniversite çevrelerinde örgütlenmelerine kolaylık sağladı. Tabiî bu lafta keskin palavracı pasifist küçük burjuva sosyalistleri, paçaları sıkışınca büyük bir gönül rahatlığıyla, «gerçek Atatürkçü gençlik biziz» demekten de geri kalmıyorlardı.

Giderek FKF, hiçbir ideolojik temele dayanmayan küçük burjuva kişilik çatışmalarının alanı haline geldi. Ortaya birsürü ahbap çavuş birlikleri çıktı. Bunlardan birçoğu, özellikle kendi fakültelerine dayanarak iktidara gelmeye çalışıyorlar, yaratmaya çalıştıkları fakülteler arası sunî çelişkilerle devrimci gençlik hareketinin geleceğini tehlikeye düşürüyorlardı. Gurupçukların hepsi de hain TİP yönetici kliğinden kendilerine destek sağlamaya çalışıyorlardı. Elde sınıf pusulası olmadığı için, bunların en namusluları, FKF'deki aksaklığı sadece yöneticilerinin korkaklığına, ahlâksızlığına bağlamaya çalışıyorlar, faşistlere ve Amerikan emperyalizmine karşı daha aktif eylemlere girişilmesini istiyorlardı. Ama daha bunlar da TİP yöneticilerinin ihanetlerinin farkında değillerdi.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Sonuç olarak, TİP oportünizminin kontrolündeki FKF, düzene midesinden bağlı birsürü yoz küçük burjuva şarlatanı yetiştiren bir örgüt haline geldi. FKF bünyesindeki birsürü saf, iyi niyetli bilinçsiz militan umutsuzluğa sürüklendi. Neyse ki, giderek derinleşen ekonomik krizle birlikte keskinleşen sınıf mücadelesi, Marksizm-Leninizm'in temel klasiklerinin Türkçeye çevrilmeleri ve Amerikalı dostlarımızın(!) o muhteşem 6. filoları ile İstanbul ve İzmir ziyaretleri imdada yetişti. Gençliğin giriştiği her anti-emperyalist harekette; işçilerin ve köylülerin fabrika ve toprak işgallerinde; faşist komando bozuntularının her saldırılarında TİP oportünist yönetici kliğinin ve onlara bağlı FKF yönetici kliğinin ihanetleri, pasifizmleri iyice açığa çıktı. Kendiliğinden gelişen hareket karşısında TİP'in pasifizmi çökerken, ortada tek alternatif olarak kalan *Türk Solu* dergisinin küçük burjuva anlamda demokratik devrim muhalefeti güç kazandı.

«DEMOKRATİK DEVRİM» ADIMINI SAVUNANLARIN FKF'DE KISA SÜRELİ HAKİMİYETLERİ VE TİP OPORTÜNİZMİNİN TEKRAR FKF YÖNETİMİNE GELİŞİ

FKF'nin ikinci kurultayı 1968 ilkbaharında toplandı. Artık tabanda FKF yönetici kliğine karşı genel bir itimatsızlık, yeni bir kan arayış vardı. Ortaya tek alternatif olarak çıkan *Türk Solu* hareketine karşı bir sempati beslenmeye başlanmıştı. Ama bu hareket, hiçbir zaman demokratik devrim adımını Marksist-Lenininst temellerine oturarak savunamıyor; «demokratik devrim» muhalefetini sağ bir çizgiden

yürütüyordu. Marksist-Leninist parti meselesini ele almadan soyut «milli cephe» çağrılarında bulunması; saflarını küçük burjuva radikallerine olduğu gibi açması; «küçük burjuva radikallerini küstürmiyelim» diyerek sosyalizm yasağı uygulamaya kalkması; küçük burjuva radikalizminin gücünü abartarak devamlı asker-sivil aydın zümrenin iktidara ne kadar yakın olduğunun hesaplarını yapması; küçük burjuva radikalizminin şemsiyesi altına gizlenerek mücadele vermeye çalışması, hâlâ TİP oportünizminin «sol» gevezeliklerini bazı militanlara daha sempatik gösteriyordu. *Türk Solu* hareketinin sağdan muhalefeti, TİP oportünizminin çöküşünü geciktiriyordu. *Türk Solu* hareketinin TİP oportünizmine nazaran tek avantajı, küçük burjuva anlamda aktivizmi savunmasıydı. Gençliği onun saflarına çeken bu yanıydı. Şüphesiz bu anlamda bir aktivizm, sınıf mücadelesi içinde ortaya çıkacak Marksist-Leninist öncü kadronun amansız anti-emperyalist mücadelesi yanında pasifizmin en iğrençlerinden, 'teslimiyetçilik politikasının en tipik örneklerinden biri olarak gözükmeye mahkûmdu. Ama o şartlar altında gençliğin desteği, pasifizmin bataklığında yüzen TİP oportünizminin saflarından *Türk Solu* oportünizminin saflarına kayıyordu. Sınıf mücadelesi içinde Marksist-Leninist kadrolar ortaya çıkıncaya kadar, oportünizmlerden biri batarken diğeri güç kazanıyordu!

FKF tabanının yeni bir arayış içinde olduğu, *Türk Solu* hareketinin giderek sempati kazanmaya başladığı bir dönemde, Doğu Perinçek başkan adayı olarak ortaya çıktı. Doğu Perinçek, *Dönüşüm* dergisinin fiyaskoyla sonuçlanan 1967 yılındaki ikinci çıkışında, kendinden emin, büyük bir gönül rahatlığıyla hain TİP yönetici kliğinin goygoyculuğunu

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARŞİVİ VAKFI

yapmış; «Türkiye'nin meseleleri sokakta halledilmez, Türkiye sosyalist devrim adımındadır!...» diye yazılar yazarak *Yön* dergisinde kapitalist olmayan yol tezini E. Tüfekçi adıyla savunan Mihri Belli'ye cevaplar vermiş; son güne kadar da TİP bilim kurulunda (!) görev almıştı. Bu çabalarından dolayı TİP yönetici kliğinin itimadını kazanmış olan burjuva politikacılığının ustası Doğu Perinçek, FKF kurultayında kafasının içindekileri bir bezirgân kurnazlığıyla saklamasını bildi ve önemli bir muhalefetle karşılaşmadan başkanlığa seçildi.

Doğu Perinçek'in başkanlık devresi pek uzun sürmedi. Esas yüzünü göstermesiyle, önümüzdeki adımın Millî Demokratik Devrim adımı olduğunu küçük burjuva anlamda savunmasıyla, TİP yönetici kliğinin şimşeklerini de üzerine çekti. Peşinden FKF'nin *Dev-Güç* (Devrimciler Güçbirliği) kuruluşu içine girmesi ve 29 Nisan 1968 deki anti-emperyalist mitinge katılmasıyla birlikte, TİP yönetici kliğinin Doğu Perinçek yönetimini devirme faaliyetleri de hız kazandı. TİP, içinde güçlü olduğu genel yönetim kurulunu vaktinden önce toplantıya çağırdı ve Doğu Perinçek'in yerine Zülküf Şahin'i başkanlığa getirdi. Doğu Perinçek yönetiminin FKF merkezinden atılması, iki oportünist fraksiyon arasındaki mücadeleye yaraşır biçimde içkili bir toplantı ile kutlandı.

Dev-Güç kuruluşu proleter devrimci örgütlenmeye biraz daha iyi ortam hazırlamak için sadece taktik bir girişim olarak ele alınmış olsaydı, bir miktar yararlı olabilirdi. Ama, Türkiye'deki sol hareketi basit bir slogan savaşı haline getiren küçük burjuva sosyalistleri, sağlam proleter devrimci bir örgütlenme olmadan kâğıt üzerinde sanki gerçek anti-emperyalist cephe kurulabilirmiş gibi, *Dev-Güç* girişimini abartiverdiler. Küçük burjuvazinin asker-sivil aydın kanadını bile gerçekten temsil edemiyecek bir kaç küçük burjuva aydınıyla aynı masaya oturan küçük burjuva sosyalistleri, yıkılmaz(!) «millî cephe»yi kurduklarını ilân ediverdiler. İşi o kadar ileriye götürdüler ki, «aman millî cephe(!) yıkılmasın» diyerek, *Dev-Güç* içindeki sosyalist gençlik temsilcilerine usturuplu konuşma, sosyalist olduğunu gizleme taktikleri vermeye başladılar. Böylece, gençlik hareketi içinde *Türk Solu* hareketiyle birlikte tohumları atılan sağ oportünizm iyice beslendi. *Proleter devrimci(!) Aydınlık* oportünizmi boşlukta değil, böyle bir ortam içinde yeşerdi.

Doğu Perinçek yönetiminin kısa bir süre içinde devrilmesi aslında doğal sonuçtu. Bir kere, Doğu Perinçek yönetimi TİP oportünizmine karşı açık ideolojik bir mücadeleyle değil de, hile ile iktidara gelmişti. Doğu Perinçek, TİP oportünist yönetici kliğini aldatmıştı. Bu nedenle, genel yönetim kurulunda ve hattâ başlangıçta merkez yürütme kurulunda bile TİP oportünizminin büyük etkisi vardı. İkincisi, Doğu Perinçek yönetimi iktidara geldikten sonra da TİP oportünizmine karşı sağlam ideolojik bir mücadele veremedi. Doğu Perinçek'in temsil ettiği küçük burjuva oportünist fraksiyonundan böyle bir mücadeleyi vermesi de beklenemezdi zaten. *Dönüşüm* dergisinin sayfaları arasından «Türkiye'nin meseleleri sokakta halledilmez» diye bar bar bağıran Doğu Perinçek, birdenbire daha «gerçekçi» *Türk Solu* oportünizminin «Millî Demokratik Devrim» stratejisini keşfedivermişti. Bu büyük keşfi(!) sayesinde Millî Demokratik Devrim adımını bir türlü Marksist-Leninist temellerine oturtamıyor; sosyalist dev-

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

rim adımına geçebilmek için, Millî Demokratik Devrim adımında gerekli olan proletaryanın öncülüğü gerçeğini masumâne (!) unutuyor; Millî Demokratik devrim adımı ile sosyalist devrim adımı arasına bir Çin seddi çekiyordu. Sözün kısası, TİP oportünizminin, küçük burjuva pasifizminin en keskin sözcülerinden biri iken, birdenbire küçük burjuva kuyrukçuluğunun en keskin sözcülerinden biri oluvermişti. Kendi saflarından bir başka küçük burjuva oportünist fraksiyonunun saflarına birdenbire sıçrayan Doğu Perinçek'i TİP oportünizmi affetmedi. Hemen alaşağı ederek, Doğu Perinçek'in temsil ettiği akımın oportünizminin pratikte de iyice açığa çıkmasına meydan vermedi. Bu davranışı ile, Doğu Perinçek'in bir süre daha meydanda yalancı pehlivanlık yapmasına yardımcı oldu. Buna rağmen, yaşı daha genç olduğu için, etrafındaki öteki «genç oportünist»lerle birlikte Doğu Perinçek'in kılık değiştiren oportünizmini ortaya koyabilmek ve kılıktan kılığa girebilmek için bol bol vakti vardı.(1)

Doğu Perinçek'in devrilmesiyle birlikte FKF yönetimini tekrar ele geçiren TİP oportünizminin artık FKF bünyesinde ve dışında gelişen devrimci gençlik hareketini köstekleyecek gücü kalmamıştı. ODTÜ Sosyalist Fikir Kulübüne bağlı gençler ve diğer sosyalist gençler, Elmalı'da toprak işgali yapan köylü-

(1) Bunlar, «bizler genciz, hatalar yapabiliriz, neden bizlere hemen oportünist diyorsunuz?..» demektedirler. Hem böyle deyip, hem de dergilerinde devamlı yaptıkları sahtekârca özeleştirilerle marksist-leninist özeleştiri kavramını dejenere etmekte; her sahtekârca özeleştiriden sonra gayet iddialı yeni görüşler ortaya atarak sol hareket içinde hedef saptırmaya çalışmaktadırlar. Hem zaten oportünistin genci yaşlısı da olmaz.

lerin yanına koşuyorlar; İstanbul'da Devrimci Öğrenci Birliği'ne ve FKF'ye bağlı bazı yiğit sosyalist militanlar anti-emperyalist hareketlerin başını çekiyorlardı. 6. filonun İstanbul ziyaretleri sırasında, gençlik kitlesi, Amerikalıları denize dökmeden önce TİP oportünistlerinin kurdukları barikatları parçalıyordu. Ankara'da, tabanın baskısına dayanamıyan FKF Merkez Yürütme Kurulu, Amerikan Haberler Merkezine ve diğer Amerikan binalarına saldırılar yapılmasına boyun eğmek zorunda kalıyordu. Filonun İzmir ziyaretinde ise, tabanın baskısıyla İzmir'e gitmek zorunda kalan Merkez Yürütme Kurulu, diğer gençlik teşkilatlarına karşı takındığı sekter tavırla hareketin zayıflamasına sebep oluyordu. C. Vance'nin ziyaretinde DÖB'lü gençler, İstanbul'da hava alanına yürürlerken; Ankara'da da FKF Yönetiminden tamamen bağımsız sosyalist gençler, hava alanında gösteri yapıyorlar ve akşam Amerikalılara ait bazı binaları basıyorlardı. Faşist komando bozuntularının saldırılarına karşı FKF Yönetimi pasif bir tavır takınırken, kendi başlarına örgütlenen sosyalist gençler, faşistlere yiğitçe karşı koyuyorlar, faşistleri eziyorlardı. FKF oportünist yönetici kliği faşistlerle uzlaşmaya çalışırken, sosyalist gençler en devrimci tavırla faşistlerin Fakültelerdeki panolarını kaldırıyorlar, onlara Fakültelerde hayat hakkı tanımıyorlardı. Kendiliğinden gelişen işçi, köylü, gençlik hareketleri, giderek keskinleşen sınıf mücadelesi karşısında TİP oportünizmi iyice iflas ediyordu. TİP oportünizminin etkisinden kurtulmaya başlayan sosyalist gençlerin öncülüğünde anti-emperyalist gençlik hareketleri giderek güçleniyordu.

1968 sonbaharında toplanan TİP kurultayında, oportünist hain TİP yönetici kliğinin kahramanları

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

başarısızlıklarının suçunu birbirlerinin üzerine atarak parçalanıyorlardı. İkide birde «TİP oportünizmine karşı ideolojik mücadele verdik» diye yaygara koparan Doğu Perinçek de, aynı kurultayda TİP oportünist yönetici kliğinin baş kahramanlarından Sadun Aren ile ortak liste çıkartabilmek için görüşmeler yapıyordu. Bu tavrına karşı çıkıldığı zaman ise, «büyük bir tarihi hata işliyorsunuz!» diyerek kendini ve kendine bu ince taktiği (!) öğütleyeni savunuyordu. Doğu Perinçek ve o zamanlar Doğu Perinçek'e bu işleri öğütleyenler, ilkelerden taviz vermeyen Marksist-Leninist devrimci politika ile burjuva politikacılığını hep karıştırdıkları için, dahiyane hesaplar (!) yaparak kendileri gibi diğer bir oportünist fraksiyonu kafese koymaya çalışıyorlardı.

FKF üçüncü kurultayı gelip çattığında durum, genel hatlarıyla yukarıda anlatıldığı gibiydi. Pasifist TİP oportünizmi gençliğin desteğini kaybederken, ortada tek alternatif olarak kalan *Türk Solu* oportünizmi, işin doğru teorik özünden habersiz aktif anti-emperyalist mücadele yürütmeye çalışan gençlik kitlesinin sempatisini kazanıyordu.

ÜÇÜNCÜ FKF KURULTAYI VE FKF'NİN GENÇLİĞİN TEK KİTLE ÖRGÜTÜ HALİNE GELMESİ

1969 Ocak ayının başında yapılan kurultayda TİP oportünizminin söyleyecek pek bir şeyi yoktu. Tek demogoji vasıtaları, «demokratik devrim» adımını *Türk Solu* çizgisinde savunanların küçük burjuva kuyrukçuluklarını pek açık şekilde ortaya koyan proletaryanın demokratik devrimde öncülüğü

meselesinin ele alınmayışı ve partisiz cephe çığlıklarıydı. İşte bu nedenle, birsürü inanmış saf militanın halâ kafası karışıyor, «sol» gevezelikler yapan TİP oportünizmini daha sevimli görebiliyordu. Bu durumda, kafaları karışık olan delegeler, genellikle eylemlerde tanıdıkları arkadaşlarına oylarını verdiler. TİP oportünizminin ancak bir kaç keskin sözcüsü Genel Yönetim Kuruluna girebildi.

Genel Yönetim Kurulu içinde yapılan seçimlerde, TİP oportünizminin adayı Hüseyin Ergün kaybetti ve Genel Başkanlığa Yusuf Küpeli, Merkez Yürütme Kurulu üyeliklerine de yine TİP oportünizmine karşı olan arkadaşlar seçildiler. Yalnız, İstanbul sekreterliği TİP oportünistlerinin elinde kaldı. Çünkü, İstanbul'da muhalefet genellikle FKF dışında gelişmiş ve ayrıca DÖB adı altında örgütlenmişti. FKF içindeki muhalefet sekreterliği alamıyacak kadar zayıftı. Ankara ve İstanbul'da da birsürü Fikir Kulübü TİP oportünistlerinin yönetimi altındaydı. Anlaşılacağı gibi, yeni FKF yönetimi tekrar devrilme tehlikesiyle karşı karşıyaydı. Özellikle *Türk Solu* hareketinin sağdan gelen muhalefeti nedeniyle, çoğunluğu TİP oportünizminin etkisinden halâ kesinlikle kurtulamamış saf militanları kazanabilmek için, sadece ideolojik mücadelenin yeterli olmadığını bilerek, yoğun ideolojik mücadeleyle birlikte hızla aktif anti-emperyalist eylemlere girmek gerekiyordu. Saflar sağlamlaştırıldığı zaman da, TİP oportünizminin gençlik içindeki temsilcilerine kesin darbe vurulacak, kulüplerdeki yönetimleri feshedilecek, önde gelen elemanları kulüplerden ihraç edilecekti. Yeni yönetim bunu başarmaya [illegible] bildi.

FKF'de seçimler olurken, Vietnam'da [illegible]

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

ba çıkmış CIA ajanı Komer, Türkiye'ye ABD Büyükelçisi olarak atanmıştı. Komer, havaalanında devrimci gençliğin protestosu ile karşılanmış, ODTÜ'de arabası yakılmıştı. TİP oportünist hain yönetici kliği dahil, bütün siyasi partiler ve Sosyal Demokrasi Dernekleri Federasyonunun CHP kuklası hain yöneticileri emperyalizme karşı tam uzlaşıcı bir tavır takınıp arabanın yakılmasını kınarlar, kitleleri bu önemli anti-emperyalist direnişin karşısına çıkarmaya çalışırlarken, yeni seçilen FKF Merkez Yürütme Kurulunun ilk işi bu direnişe sahip çıkmak oldu. Yapılan propaganda ile önce Üniversite gençliği ve giderek duyurulabildiği ölçüde işçi-köylü kitleleri olayı benimsediler. Haklarında tevkif kararı bulunan arkadaşların teslimi sırasında, ODTÜ'de 5-6 bin kişinin katıldığı büyük bir anti-emperyalist miting yapıldı. Böylece, SDDF'nin anti-emperyalist bir direnişe katılmaktan korkan ve ODTÜ'de arkadaşlarını gammazlayan yöneticileri, tabanlarının kendilerini terkederek anti-emperyalist kavganın en önünde yürüyen FKF militanlarının peşinden gittiğini gördüler.

FKF Merkez Yürütme Kurulu yayınladığı ilk bültende, Millî Demokratik Devrimde proletaryanın öncülüğü meselesinden söz ediyor ve yapılacak eylemlerin kitlelere maledilmesi gereğinin üzerinde duruyordu. Bu bültenle birlikte, FKF Merkez Yürütme Kurulu ile *Aydınlık* yazı kurulu içindeki Doğu Perinçek ve arkadaşları arasında ilk sürtüşme başladı. Doğu Perinçek ve arkadaşları, «proletaryanın öncülüğünden söz etmek, Aybar oportünizmini diriltmektir...» diyerek demogojik bir saldırı kampanyası açtılar. FKF içinde daha TİP oportünizmi kesinlikle yenilgiye uğratılamadan, küçük burjuva kuyrukçuları ile FKF Merkez Yürütme Kurulu arasında sin-

si bir mücadele başladı. İdeolojik gerilik nedeniyle, *Türk Solu* hareketinin ve Doğu Perinçek'in sağ oportünizmleri daha kesinlikle anlaşılamıyor, bunlara karşı açık ideolojik bir mücadele yürütülemiyordu.

Aslında bu bültenin eleştirilecek yanı yok muydu? Şüphesiz vardı. Bu bültende ve daha sonra yayınlanan çeşitli bültenler, bildiriler ve yazılarda Millî Demokratik Devrim'de proletaryanın öncülüğünden bahsediliyordu, ama FKF merkez yürütme kurulu üyelerinin ideolojik düzeyleri doğru yolu tam bir aydınlık içinde görebilecek kadar ileri olmadığı için bu gerçek, Marksizm-Leninizmin temellerine oturtulmuş, tam bir teorik aydınlığa kavuşturulmuş değildi. Proletaryanın millî demokratik devrimde öncülüğü ve devamlı bir özlem olarak dile getirilen Marksist-Leninist örgüt meselesi son derece soyut olarak konuyor, hatta teorik yetersizlik nedeniyle zaman zaman Marksist-Leninist terminoloji yanlış kullanılıyor veya kullanılamıyordu. Bütün bunlara rağmen, bu yazılarda ve çeşitli zamanlarda yapılan konuşmalarda *Türk Solu* hareketinin sağ çizgisi, modern revizyonizmin kapitalist olmayan yoldan «sosyalizm»e geçiş tezini savunan çizgisi hiçbir zaman sözkonusu değildi. Şüphesiz küçük burjuva kuyrukçularından bu yönde yoldaşça Marksist-Leninist bir eleştiri yapmaları beklenemezdi. Onların bütün derdi, eksikliklerine rağmen filizlenme yolunda olan proleter devrimci hareketi pasifize edebilmek, küçük burjuvazinin kuyruğuna takabilmekti.

Bunların küçük burjuva kuyrukçuluklarını; küçük burjuva radikalleri ile *kapitalist olmayan yol* oyununu tezgâhlıyabilmek için gençlik kitlesinin başındaymış gibi gözükmeye çalıştıklarını; aktif anti-

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMALARI

emperyalist gençlik hareketlerine geniş halk kitlelerini bilinçlendirme ve bir halk savaşı için kadrolar çıkartma açısından değil, küçük burjuvazinin asker-sivil aydın kanadının iktidarına yol açabilmesi açısından baktıklarını FKF Merkez Yürütme Kurulu üyelerinin bazıları seziyorlardı. Teorik yetersizlikleri nedeniyle bunlara karşı açık ideolojik mücadeleye giremedikleri için, sadece pratikte dediklerini yapmamakla, *Dev-Güç* içinde ve her yerde sosyalist olduklarını gizlememekle, kendi bildikleri yolda giderek pasif bir direniş göstermekle yetiniyorlardı. Kuyrukçular da, gençliği karşılarına alarak *kapitalist olmayan yol* oyununda küçük-burjuva radikalleri ile arayı açmamak için, meseleyi ufak tefek sitemkâr sözlerle geçiştiriyorlardı. Bazan dostca yapılmaya çalışılan eleştirileri kabul ediyormuş gibi gözüküp, gençlik kitlesinden işlerine geldiği biçimde yararlanmaya çalışıyorlardı.

Böyle bir ortam içinde FKF'nin ilk kitle eylemi köylülerle oldu. Akhisar ve Ödemiş'de iki tütün mitingi yapıldı. Toprak işgali yapan Atalan ve Göllüce köylüleriyle ilişkiler kuruldu. Keban'daki greve bir gözlemciyle birlikte bildiriler yollandı. İzmir ve İstanbul'da 6. Filoya karşı ortak direnişe girebilmek için, ilerici gençlik kuruluşlarının temsilcileriyle görüşmeler yapıldı ve anlaşmaya varıldı.

Kanlı Pazar adıyla anılan İstanbul'daki yürüyüş, diğer gençlik ve işçi kuruluşları ile birlikte hazırlandı. Amaç, 6. Filo'yu ve Amerikan emperyalizmini protesto etmekti. Halkın da katılmasıyla yürüyüş kolu 25-30 bin kişiyi buldu. Taksime giren dar yokuşun ağzında polis, yürüyüş kolunun önündeki ufak parçayı gericilerin tuzağına bırakıp, kalan kısmını da kendisi dağıttı. İki kişi öldü, yüzlerce kişi yaralandı ve

Taksim'de miting yapılamadı. Bu başarısızlığın çeşitli nedenleri vardı. Bir kere, koskoca yürüyüş kolunun savunmasını sadece bir grup FKF'li genç üstlenmişti ve hazırlıkları kendilerinden sayıca çok üstün olan silâhlı gericileri ve polisi alt etmeye yeterli değildi. Sendikacılar ve diğer gençlik temsilcileri kendi guruplarını kavgaya hazırlamamışlardı. İkinci olarak, 25-30 bin kişilik kitleyi gören yöneticiler, kitlenin kavgaya hazırlıksız olduğunu düşünmeden büyük bir rehavete kapılmışlar, ayakları ile düşmanın tuzağına girmişler, göz göre göre düşmanın seçtiği en uygunsuz alanda kavgayı kabullenmişlerdi. Öte yandan, o zamana kadar Türkiye'de bir örneği olmadığı için, böylesine silâhlı bir saldırı beklemiyorlardı. Bu kalabalığın hiçbir zaman dağıtılamıyacağını hesaplamışlardı. Hesaplar yalnış çıktı; sosyal pratiğin acı tokatı sınıf kavgasının önemini gençlik liderlerine ve bütün proleter devrimcilerine bir kere daha gösterdi.

Bu yenilginin hem ders alma hem de kitlelere anti-emperyalist propaganda yapma açısından olumlu yanları oldu. Bir takım burjuva basını hernekadar meseleyi müslüman-komünist çatışması imiş gibi yansıtmaya çalışsa da, anti-emperyalist mesaj kitlelere ulaştı. Özellikle asker-sivil aydın kanat arasında irticayı silâh olarak kullanan işbirlikçilere karşı önemli tepkiler doğdu. FKF Merkez Yürütme Kulu da olayın arkasından *Bağımsız Türkiye* adlı bülteni geniş ölçüde dağıtarak işçi-köylü kitlelerine anti-emperyalist propaganda yapmaya çalıştı.

Komer olayı, tütün mitingleri, Kanlı Pazar olayında toplanan kitle ve yine aynı günlerde Ankara, İzmir, Adana, Malatya, Trabzon ve Samsun'da yapılan büyük anti-emperyalist mitingler kararsız bir

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

çok militana TİP oportünizmini, pasifizmini bütün çıplaklığı ile gösterdi. FKF Yönetiminin doğru çizgisi sosyal pratikte iyice açığa çıktı. Artık FKF içindeki TİP oportünizminin temsilcilerine kesin darbeyi vurmanın zamanı gelmişti. Daha önce TİP oportünistlerinin oy kaygusuyla FKF'ye almadıkları bütün devrimci gençler ve FKF dışında örgütlenmiş olan DÖB üyeleri FKF'ye kaydedildiler. Peşinden TİP oportünistlerinin kontrolu altında olan 6-7 kadar Fikir Kulübünün yönetimleri feshedildi. İdeolojik mücadelenin yanında proleter devrimci şiddet metodları da kullanılarak oportünistler ezildi. En önde gelen elemanları yavaş yavaş kulüplerden atıldı. TİP oportünizminin yanında olan İstanbul Sekreterliği de istifa etmek zorunda kaldı. Sonunda FKF Merkez Yürütme Kurulu İstanbul Sekreterliğini de kontrolu altına aldı.

1969'un Nisan ayı içinde Singer grevi gibi çeşitli işçi grevleri desteklenir, Söke ve Diyarbakır köylü mitinglerinde FKF temsilcileri konuşurlarken, Ankara'da da büyük bir anti-emperyalist yürüyüş yapıldı ve bütün üniversitelerde ve bazı yüksek okullarda işgallere gidildi. Başta AP ve CHP olmak üzere bütün siyasî partiler kendi aralarındaki «çıkar çelişkilerini» bir yana atıp bu anti-emperyalist direniş karşısına ortaklaşa dikildiler. Bu partilerin tehditlerinden korkuya kapılan FKF içindeki ve dışındaki TİP oportünistleri, saflarda panik yaratarak hareketi provoke etmeye, çökertmeye çalıştılar. SDDF'nin CHP kuklası samimiyetsiz kaypak yöneticileri, başlangıçta birsürü mızıkçılıkla pasif bir şekilde harekete girmelerine rağmen, karşı-devrimci güçlerin baskısı artınca hareketin karşısına geçiverdiler. FKF'yi yalnız bırakarak direnişi çökert-

mek böylece onun gençlik arasındaki prestijini yokederek gerilemesini sağlamak istediler. Bu davranışlarıyla bir kere daha anti-emperyalist gençlik hareketine ihanet ettiklerini, emperyalizmin ve yerli köpeklerinin ekmeğine yağ sürdüklerini açıkça ispat ettiler. İçten ve dıştan yapılan bütün provakasyonlara, baskılara rağmen hareketin gerilemediği görülünce de, ODTÜ Rektörü işbirlikçi hain Kurdaş, Üniversiteye polisi soktu. Polisin ODTÜ'ne girmesiyle birlikte karşı-devrimci güçlerin tehditleri ve TİP oportünistlerinin provakasyonları da yoğunlaştı. Bütün bu baskılara ve provakasyonlara rağmen, SDDF'nin tabanının önemli kısmının desteğini de almayı beceren FKF yönetimi, hareketi kararlılıkla sürdürdü ve istediği şekilde ve zamanda bitirdi. FKF'nin başarı ile sürdürdüğü bu hareket, onu güçlendirdi, gençliğin tek kitle örgütü haline getirdi.

Bu olaylar sırasında FKF yönetimi ile aynı saflardaymış gibi gözüken şimdiki *Proleter Devrimci (!) Aydınlık* sözcüleri de, dar klikçi anlayışlarının, kariyerizmlerinin, oportünizmlerinin sonucu, örgüt disiplinini çiğnediler ve provakasyonda TİP oportünistlerinden geri kalmadıklarını açıkça gösterdiler. İkide birde «kitle çizgisi» diye demagoji yapan bu şarlatanlar, kavga içindeki FKF Merkez Yürütme Kurulunun haberi olmadan hareketin çok ilerisinde komik sloganlarla dolu imzasız bir bildiriyi gereksiz yere yayınlayarak SBF'yi «kurtarılmış vatan toprağı»(2) ilân ettiler. Yine aynı bildiride Şeyh

(2) Bu kadar şapşalca, maskaraca bir lâfı devrimi ciddiye almayan, boş vakitlerini doldurmak için devrimcilik oynamaya kalkan burjuva entellektüel bozuntuları edebilir ancak!

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARŞİVİ VAKFI

Said hareketinin gerici niteliğini açıkça belirtmeden ve Türkiye'deki kürt meselesi üzerine sosyalistlerin görüşlerini açıklığa kavuşturmadan «Şeyh Said güruhu» terimini kullanarak teorik düzeyleri geri bazı samimi devrimci kürt arkadaşları FKF Yönetimi ile karşı karşıya getirdiler. Polis de topladığı bu bildirilerden bir kısmını kürt arkadaşların kaldığı yurtlardan içeri gizlice atarak işi kızıştırmaya çalıştı. Bu bildiri, TİP oportünistlerinin de FKF yönetimine saldırarak kafaları bulandırabilmeleri için uygun ortam yarattı. Açık bir eleştiri-özeleştiri ortamı yaratmaktan kaçınan FKF Merkez Yürütme Kurulu da bu meselede önemli bir hata işledi.

Örgüt üzerinde hakimiyetini kesinlikle kuran FKF Merkez Yürütme Kurulu, *Dev-Güç* kuruluşuna da tekrar katıldı. *Dev-Güç* içindeki tek savaşçı kuruluş olan FKF'nin yöneticileri, küçük-burjuva kuyrukçuluğunun batağına saplanmamak için büyük çaba sarfettiler. Bütün gençlik hareketlerinde ve diğer hareketlerde kitlelere anti-emperyalist bilinç götürmeyi ve Marksist-Leninist kadrolar ortaya çıkartmayı tek amaç olarak aldılar. *Dev-Güç* içinde her zaman proletaryanın ideolojisini benimsemiş bir kuruluş olduklarını açıkça belirttiler. Bu ilkelerden taviz vermeme, Marksist-Leninist olduğunu gizlememe konusundaki tavırlarını Doğu Perinçek ve çevresinin muhalefetine rağmen kararlılıkla sürdürdüler. FKF Merkez Yürütme Kurulu üyeleri, TİP oportünistlerinin «aman faşizm geliyor, kıpırdamıyalım!..» demeleri ile, *Türk Solu* çevresinin «aman küçük-burjuva devrimcilerini küstürmeyelim, millî cephe (!) yıkılır!..» diyerek sosyalizm yasağı uygulamaya kalkmaları arasında proletaryanın kavgasına ihanet açısından pek önemli bir fark olmadığını çok iyi anladılar.

Kısa bir süre sonra, *Dev-Güç*'ün ne biçim bir «milli cephe» olduğu; sağlam proleter devrimci bir gücü temsil etmeden ve proletaryanın davası uğruna ciddi kavga vermeden kendine sosyalist sıfatını yakıştırıveren birkaç küçük-burjuva aydını ile yine küçük burjuvazinin asker-sivil aydın kanadını bile temsil ettiği şüpheli olan diğer birkaç küçük burjuva aydınının aynı masaya oturmasıyla millî cephenin karikatürünün bile oluşmayacağı açıkça ortaya çıktı. Güçbirliklerinin öyle kâğıt üzerinde kurulamıyacağı, *Dev-Güç* deyince ortaya tek bir gençlik örgütünün, FKF'nin olduğu anlaşıldı. *Dev-Güç*'ün bütün ömrü boyunca ancak iki tane 29 Nisan mitingi yapabilmesi de bu gerçeği açıkça ortaya koyuyordu (Aslında bunlarada FKF'nin *Dev-Güç* kuruluşu içindeyken yaptığı eylemler demek daha doğru olur). Bütün *Dev-Güç* masalının gerisinde yatan gerçek, «millî cephe» çığlıylarıyla gençlik kitlesini modern revizyonizmin *kapitalist olmayan yol mavalı* uğruna kullanabilmekti. *Dev-Güç*'ün gerçekten güçlü anti-emperyalist bir millî cephe oluşturma, geniş halk kitlelerini uzun vadeli anti-emperyalist bir savaşa hazırlama gibi niyetleri yoktu. Böyle devrimci bir niyet ve çalışma olmayınca, sosyalist gençlik de ilkelerden taviz vermeyince, bütün kâğıt üzerindeki güçbirlikleri gibi ortada *Dev-Güç* diye bir şey kalmadı. Ama, anti-emperyalist gençlik hareketi daha da büyüdü, güçlendi!

FKF'nin şehir küçük-burjuvazisiyle giriştiği en büyük kitle eylemi, Mayıs ayı içinde Ankara'da yapılan Yargıtay yürüyüşü oldu. İrticayı protesto etme amacıyla tertiplenen yürüyüşe FKF'nin katılmaması için polis elinden gelen provakasyonu yaptı. «Yargıçlar FKF'yi istemiyorlar» diye yalan haber-

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMALARI VAKFI

ler çıkarttı. Doğu Perinçek ve çevresi de «Aman küçük-burjuvazi şahlandı, siz slogan atmayın, sessizce onları izleyin!...» diyerek her zaman olduğu gibi küçük-burjuvazinin kuyruğuna takılmayı FKF yöneticilerine öğütlediler. Polis provakasyonlarına ve küçük-burjuva kuyrukçularının öğütlerine kulak asmayan FKF yöneticileri, irtica ile emperyalizmin ilişkisini ortaya koyan bir bildiri yayınladılar ve en önde yürüyüşe katılarak harekete gerçekten anti-emperyalist bir nitelik kazandırdılar. Eğer FKF militanları hareketin en önünde anti-emperyalist sloganlar atmasalardı, küçük burjuva devrimcileri hiçbir zaman irtica ile emperyalizm arasındaki bağı kuramıyacaklar, soyut «kahrolsun gericiler» ve «Atatürk geliyor» sloganları ile 20-25 bin kişinin potansiyelini boşa harcıyacaklardı.

1969 yılının en büyük gençlik hareketleri de Haziran ayında oldu. Üniversite reform tasarısı kanunlaşmadan Meclis'in tatile girmesi üzerine, İstanbul ve Ankara Üniversitelerinde bazı öğretim üyeleri idari görevlerinden istifa ettiler. Bunun üzerine, İstanbul Üniversitesindeki devrimci gençler, öğretim üyelerini desteklemek amacıyla bütün fakülteleri işgal ettiler. Diğer bütün öğretim üyelerini de idari görevlerden istifaya çağırdılar. Akademik nedenlerle başlayan hareket, kısa zamanda Amerikan emperyalizmini ve işbirlikçi siyasi iktidarı hedef alarak politik bir nitelik kazandı. Böylece Ankara, İzmir, Erzurum ve Eskişehir'e sıçrayacak olan büyük Haziran hareketleri başladı.

İstanbul Üniversitesi Senatosu öğrencilerin dileklerini yerine getirip istifa edeceğine, Üniversiteye polis soktu. Polis nezaretinde sınavları yaptırmaya kalkıştı. 9 Haziran günü bu durumu protesto eden

öğrencilerin üzerine polis saldırdı, birçoğunu yaraladı, tek tek yakaladıklarını bayıltıncaya kadar dövdü. Polisin bu saldırısı üzerine, İstanbul Üniversite gençliğinin büyük bir kısmı FKF Sekreterliği etrafında birleşti. 10 Haziran günü yürüyüşe geçen 5 binden fazla öğrenci, Toplum Polisini bozguna uğrattı. Olaylar Üniversiteyi askerin işgal etmesine kadar sürdü. Sonunda Üniversite kapatıldı ve sınavlar ertelendi.

Bu olayların öncesinde genel bir öğrenci hareketinin olabileceğini bekliyen FKF Merkez Yürütme Kurulu, fakültelerdeki Fikir Kulüpleri yöneticilerine, akademik nedenlerle de olsa öğrenciler arasındaki bir kıpırdanışın hemen başına geçilmesini, akademik nedenlerle başlıyan harekete her zaman politik bir nitelik kazandırılabileceğini söyledi. Fikir Kulüpleri yöneticilerinden durumu iyi değerlendirmelerini istedi. Buna rağmen, Doğu Perinçek ve arkadaşlarının SBF'deki temsilcilerinden Cemiyet ve Fikir Kulübü başkanları ortak bir bildiri yayınlayarak, yapılacak herhangi bir boykot veya işgalin tembel öğrenci hareketi olacağını, Cemiyet'in ve Fikir Kulübünün bu hareketin kesinlikle karşısına dikileceğini açıkladılar. Yine aynı günlerde, FKF üyesi olan AÜTB İkinci Başkanının da imzasıyla «Bugünlerde yapılacak bir gençlik hareketi siyasi iktidarın işine yarar, vb...» gibisinden saçma sapan tahlillerle dolu bir bildiri daha yayınlandı. Bu bildiriler yüzünden az kalsın FKF geniş öğrenci kitlesiyle karşı karşıya geliyor, gençlik üzerindeki prestijini yitiriyordu. SDDF'nin hain yöneticilerinin ve polis ajanlarının eline bunlardan daha mükemmel provakasyon araçları zor geçerdi. Neyse ki İstanbul'daki olayları fırsat bilen FKF Merkez Yürütme Kurulu, duruma hemen

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

müdahale ederek geniş bir provakasyon ortamı yaratmadan işgal hareketlerini başlattı.

Üniversite özerkliğinin çiğnenmesi ve İstanbul gençliğinin destekleme gerekçeleriyle önce SBF'de başlıyan işgal hareketi, hızla bütün fakülte ve yüksek okullara yayıldı. Hareket, FKF'nin öncülüğünde anti-emperyalist bir nitelik kazandı. Fakülte ve Yüksek Okullar'da geniş öğrenci kitlesinin yararına çeşitli akademik taleplerde de bulunuldu. Öğrenci kitlesinin isteğine uygun olarak, «Üniversite özerkliğinin çiğnendiği bir ortamda sınavlara girilemiyeceği» belirtildi ve sınavların güz dönemine ertelenmesi istendi. İşgallerin ancak sınavların ertelenme kararından sonra kaldırılacağı açıklandı. Gecekondu halkının özlemlerini dile getiren ve gençliğin sömürülen halk kitlelerinin yararına yönelik bir mücadele verdiğini anlatan binlerce bildiri gecekondu semtlerinde dağıtıldı. Ancak sömürülen geniş halk kitlelerinin aktif olarak mücadelenin içine girmesiyle kurtuluş sürecinin kısalabileceği anlatılmaya çalışıldı. Hareket, DTCF'de yapılan Genel Forumla birlikte sokağa taştı. Bağımsızlık Andı içerek yürüyüşe geçen 3 bin kadar genç, yolda bir Amerikan arabasını tahrib etti ve Sıhhiye'deki Amerikan İkmal Karargâhı Tuslog'u bastı. Böylece, 1969 Ankara gençlik hareketleri de en üst noktasına erişmiş oldu. Millî Demokratik Devrim hedeflerini içeren uzun bir bildiri yayınlanarak, gençliğin savaşının amaçları kamu oyuna duyuruldu.

Hareketler kısa zamanda İzmir, Erzurum Üniversitelerine ve Eskişehir İktisadî ve Ticarî İlimler Akademisine de sıçradı. FKF İzmir Sekreterliği yönetiminde, İzmir devrimci gençliği, Toplum Polisine ve onların desteklediği faşistlere karşı Üniversiteyi

yiğitçe savundu. Erzurum ve Eskişehir'deki FKF'li gençler de yiğitçe mücadele ettiler. Fakat, bölgelerinde faşist güçlerin iyi örgütlenmiş olması ve gençlik kitlesinin pek büyük olmaması nedenleriyle İstanbul, Ankara, İzmir Üniversite gençliğinin yarattığı kadar büyük direnişler yaratamadılar.

Tuslog baskınından sonra hareket Ankara'da başarıyla yürütülürken, Doğu Perinçek ve çevresi her zaman olduğu gibi yeni bir provakasyon daha yaptılar. SBF Dekanı ile özel bir görüşme yapan Cemiyet Başkanı, Fikir Kulübü Başkanını da yanına alarak SBF Fikir Kulübünü toplantıya çağırdı. Dekan'ın güç durumda olduğunu, polisin Fakülteyi basmasının iyi olmıyacağını, «devrimci» Dekan'a destek olmak gerektiğini anlattı. İşgalin hemen bitirilmesini istedi. Böylece Dekan da saflarımıza kazanılacak ve anti-emperyalist «millî cephe» genişleyecekti (!!??) Bu teklif kabul edilseydi eğer, SBF öğrencisi SBF Fikir Kulübünün karşısına diklecek ve FKF büyük bir güç kaybına uğrayacaktı. SBF'de işgalin kaldırılması, diğer Fakülte ve Yüksek Okullarda da işgallerin çöküntüye uğramasına sebep olacaktı. Harekete ihanet demek olan böyle bir teklif kabul edilemezdi ve edilmedi. İşgaller, sınavlar ertelenineeye kadar başarıyla sürdürüldü.

FKF 1969 yılında başarıyla sürdürdüğü bütün anti-emperyalist kitle hareketlerinin yanında, işçilerin ve köylülerin ekonomik ve demokratik mücadelelerine de destek olmaya, bu hareketlere politik bilinç götürmeye çalıştı. FKF üyeleri, Malatya köylülerinin, Yozgat Kayadibi köylülerinin, Kütahya Değirmenözü köylülerinin ve daha birçok köylü hareketlerinin içine girdiler. Fabrikadan fabrikaya koştular. Üniversitelerde faşist komando bozuntularını

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMALARI

sindirdiler. Doğru çizgide bir proletarya örgütünun olmadığı dönemde, ellerinden geldiğince onun görevlerini de üslenmeye çalıştılar. Bunu yaparken FKF'nin bir proletarya örgütünün görevlerini gerçekten yerine getirebildiği hayallerine de kapılmadılar. İşçi ve Köylü kitleleri arasında profesyonel çalışma yapacak, emperyalizme karşı amansız bir mücadele sürdürecek öncü kadronun çıkmasını içtenlikle istediler. FKF yöneticileri, 1969 yılında FKF'yi proleter devrimcilerinin öncülüğünde gençliğin tek kitlevi örgütü haline getirmeyi başardılar. Yani, Mihri Belli'nin «Atatürk gençliği bir çığ gibi»(3) diye bahsettiği gençlik, aslında proleter devrimcilerinin öncülüğünde, proleter devrimci veya proletaryanın ideolojisine sempati duyan gençlikti. O gençliğin öncüleri, Mihri Belli gibi, küçük burjuva radikallerine yaranmak için, Marksist-Leninist olduklarını gerektiğinde (!) gizlemiyorlardı. Marx ve Engels'in *Komünist Manifesto'da* «Onlar, her yerde, bütün ülkelerin demokratik partileri arasında, birlik ve anlaşmanın kurulması için çalışırlar.

Komünistler, görüşlerini ve amaçlarını gizlemeyi küçüklük sayarlar.....» diye açıkça belirttiği ve yine Lenin'in *Ne Yapmalı*'da «Sosyalist inançlarımızı bir an bile gizlemeksizin *bütün halk önünde genel demokratik görevlerimizi* savunmak zorunda olduğumuzu unutan kimse, sosyal-demokrat olamaz...» diye belirttiği ilkeye sonuna kadar sadıktılar. Şüphesiz o gençlik liderlerinin ve proleter devrimci gençliğin bir Kurtuluş Savaşı vermiş olan küçük burjuva devrimcisi Mustafa Kemal'e saygıları vardı, ama Kemalizm'i değil, proletaryanın ideolojisini benimsemişti, o «çığ gibi» olan gençliğin önündekiler!

(3) Bak: Yeni Ufuklar 1 Temmuz 1969 sayı 85.

DÖRDÜNCÜ FKF (DEV-GENÇ) KURULTAYI, SAĞ OPORTÜNİZME KARŞI VERİLEN İDEOLOJİK MÜCADELE VE BÜYÜYEN İŞÇİ, KÖYLÜ, GENÇLİK HAREKETLERİ

1969 Ekim ayının başında toplanan dördüncü FKF Kurultayı, küçük burjuva kuyrukçuları ile proleter devrimcileri arasındaki çatışmaya sahne oldu. Gençlik hareketi içindeki yerlerini kesinlikle kaybetmek üzere olduklarını anlayan Doğu Perinçek ve çevresi, ötedenberi FKF yönetimi hakkında sinsice sürdürdükleri provakasyon ve yıpratma kampanyasını bir yana bırakıp, FKF yöneticilerini açıktan açığa küçük burjuva anarşistliği ile suçlamaya başladılar. Provoke ettikleri gençlik hareketlerine sahip çıkmaya ve onların yöneticilerini anarşistlikle suçlamaya çalışarak, tekrar FKF yönetiminde söz sahibi olmak istediler. Onların FKF yönetiminde söz sahibi olmaları demek, gençlik hareketinin küçük burjuvazinin kuyruğuna takılması demekti. Proleter devrimciler şimdiye kadar FKF kurultaylarında olmayan bir biçimde küçük burjuva kuyrukçuluğuna ve oportünizmin her türlüsüne karşı ideolojik mücadele verdiler. Aren, Boran, Doğu Perinçek oportünizmlerinin ve aynı çizgide olan görüşlerin nasıl bir sağ sapmayı temsil ettiklerini gözler önüne sergilediler. Bu ideolojik mücadeleyi daha iyi anlıyabilmek için, Mahir Çayan arkadaşın *Aydınlık Sosyalist Dergi*'nin 15. sayısındaki «*Sağ Sapma Devrimci Pratik ve Teori*» adlı yazısına bakmak yerinde olur. (4)

Bu kurultayda bütün ideolojik mücadeleye rağmen proleter devrimcileri kesin zafere ulaşamadılar.

(4) Kurultay'da oportünizmin bütün fraksiyonlarına karşı bu yazıdaki görüşlerle mücadele verildi.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Bunun çeşitli nedenleri vardı. Bir kere, TİP oportünizminin saflarından koparken ortada tek alternatif olarak gözüken bir başka küçük burjuva oportünizmine, *Türk Solu* hareketine sempati duymaya başlıyan gençlik, bu hareketin sağ propogandasının etkisi altında kalmıştı. Küçük burjuva kuyrukçuluğuna karşı verilen mücadeleyi hemen kavrıyamıyor, kesin taraf tutamıyordu. İkincisi, *Türk Solu* hareketiyle gençlik çevrelerinde belirli bir etkinliği olan Mihri Belli, eklektik bir anlayışla küçük burjuva ideolojisini proletarya ideolojisi ile uzlaştırmaya çalışıyordu. O güne kadar gençlik hareketi içinde sözcülüğünü yapan kendisiyle aynı görüşteki Doğu Perinçek(5) ve çevresinin FKF'den tasfiyelerini engellemek isterken, gençlik hareketinin önde gelen lider-

(5) Proletaryanın örgütlenmesi meselesini hiç hesaba katmadan «Dev-Güç'de birleşelim»; «Filipin demokrasiciliği düzeninde ulusal güçlerin hiçbirinin, ne proletaryanın, ne küçük burjuvazinin kendi öz siyasi örgütüyle politika alanında yer almasının imkânsız olduğunun gittikçe daha iyi açık seçik anlaşılması»; «Legalite uğruna mücadele»yi proleter devrimci örgüt uğruna mücadele Filipin demokrasiciliği denen anti-demokratik düzenin sınırlarının aşılması uğruna mücadeledir» diye çığlıklar atan Mihri Belli, «Türkiye'de işçi sınıfının milli demokratik devrimde öncülük için objektif şartları yoktur» diyerek Doğu Perinçek fraksiyonunun sağ oportünist çizgisini dile getiren Şahin Alpay ile temelde ayrı görüşte olduğunu asla iddia edemez. Mihri Belli, Doğu Perinçek fraksiyonu ile temelde aynı olan sağ ideolojisini *Türk Solu* ve *Aydınlık* Dergilerinde devamlı dile getirmiştir. «Biz Milli demokratik devrimi Mao'dan değil, Mihri Belli'den öğrendik (!) Mihri Belli şefimizdir!» diye Doğu Perinçek ve Erdoğan Güçbilmez'in boşu boşuna bağırmadıkları bütün bu olanlardan sonra daha iyi anlaşılmaktadır! Sağ ideolojisiyle Mihri Belli, fideliğinde yetiştirdiği *Proleter Devrimci (!) Aydınlık* oportünizminin güç kazanmasına devamlı yardımcı olmuştur!

lerinin küçük burjuva anarşistliği ile suçlanmalarına da karşı çıkar gözüküyordu. «Kemalizmle sosyalizm arasında aşılmaz duvarlar yoktur»(6) diyebilen Mihri Belli, FKF içindeki proleter devrimciler ile kendisi gibi kuyrukçuları uzlaştırarak, kuyrukçuluk politikasını, küçük burjuva radikalerine, gençliğe dayanarak yaranma politikasını rahat rahat sürdürmeyi umut ediyordu. Oysa, burjuva ideolojisi ile proletarya ideolojisinin arasını bulmak imkânsızdı. Mihri Belli gibi düşünenlere Lenin, *Ne Yapmalı* adlı eserinde «Yapılacak *tek şey*, ya burjuva, ya da sosyalist ideoloji arasında seçim yapmaktır. Başka yol yoktur. (Çünkü insan oğlu bir 'üçüncü' ideoloji yaratmamıştır, ve üstelik, sınıf çelişkileriyle bölünmüş olan bir toplumda, sınıf niteliği taşımayan ya da sınıflar-üstü bir ideoloji olamaz). Onun için sosyalist ideolojiyi *herhangi bir biçimde* küçümsemek, *bu ideolojiye azıcık olsun sırt çevirmek*, burjuva ideolojisini güçlendirmek anlamını taşır...» diyerek en güzel cevabı veriyordu. Ama Lenin'in bu cevabından

(6) Bak. *Türk Solu «Türkiye'de karşı devrim»* Sayı 64, sayfa 14.

Burada yanlış anlamaya ve bu lâfı edenin demagojisine imkân vermemek için, bir açıklama yapmak yerinde olur:

Kemalist olan, burjuva ideolojisine ve hatta feodal ideolojiye sahip olan kişi, ortamını bulunca kişiliğinde devrim yaparak Marksist-Leninist olabilir. O, sahip olduğu burjuva ideolojisini veya feodal ideolojiyi temelinden dinamitler, kendini proletaryanın sınıf kavgasına adar ve bu sınıf kavgası süreci içerisinde giderek proletarya ile özdeşleşir. «Kemalizmle sosyalizm arasında aşılmaz duvarlar yoktur» meselesine gelince, bu iki ayrı ideoloji arasında değil, duvar, koskoca bir dünya vardır. Felsefesiyle, ekonomisiyle, herşeyiyle iki ayrı dünyayı yansıtır bu ideolojiler. Bunlar arasında aşılmaz duvarlar olmadığını ancak bir küçük burjuva sosyalisti, bilimsel sosyalizmi küçümseyen biri söyleyebilir.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

habersiz olan ve ideolojik düzeyleri geri bazı gençlik yöneticileri, Mihri Belli'nin uzlaştırıcı tavrının etkisi altında kaldılar. İki ideolojiden birini kesinlikle seçmeyerek, Doğu Perinçek'in sağcı ideolojisine, burjuva ideolojisine farkında olmadan yardımcı oldular. Kongrede böyle bir durumun ortaya çıkmasından FKF Genel Başkanı da sorumluydu. Hata etmeyip kongreye gelebilseydi eğer, küçük burjuva kuyrukçularının demagoji imkânları belirli ölçüde ortadan kaldırılabilirdi.

Sonuç olarak kongrede, okuma imkânı bulamadığını, ideolojik ayrılıklar konusunda bir görüşü olmadığını söyleyen ve iki tarafa da sempatik gözükmeye çalışan Atilla Sarp Genel Başkanlığa seçildi. Bir tüzük değişikliği yapılarak FKF'ye Türkiye Devrimci Gençlik Federasyonu (TDGF) veya *DEV-GENÇ* adı verildi.

Gençlik çevrelerindeki küçük burjuva kuyrukçuluğuna karşı isyan hareketi, bir süre sonra *Aydınlık* Dergisi içinde de etkisini gösterdi. Mihri Belli ve *Aydınlık* Dergisindeki bazı kişilerin bütün uzlaştırma çabalarına rağmen, yazı kurulunda bölünme oldu. Dergiden tasfiye edilen Doğu Perinçek ve çevresi, *Proleter Devrimci (!) Aydınlık* Dergisini kurdular ve kılıktan kılığa girerek oportünizmlerini bu sefer de orada sürdürmeye başladılar.

Bu ayrılıkta Mihri Belli, özeleştiri yapma ihtiyacını duymadan ve fikirlerini de özünde değiştirmeden ustaca bir manevrayla (!) çoğunluğun tarafını tuttu. Çünkü, küçük-burjuva radikalleri ile oyuna girebilmek için, en azından bir gençlik kitlesine dayanmak gerekiyordu. *Aydınlık Sosyalist Dergi*'nin ilk ayrılık sayısı olan 15. sayıdaki yazısının ilk sayfasında, «Filipin demokrasiciliği düzeninde ulusal

güçlerin hiçbirinin, ne proletaryanın, ne küçük burjuvazinin kendi öz siyasi örgütüyle politika alanında yer almasının imkânsız olduğunun gittikçe daha iyi daha açık seçik anlaşılması» diye yazarak, proletaryanın öncülüğünde milli demokratik devrim adımının atılabileceği gerçeğini inkâr eder; milli demokratik devrim adımıyla sosyalist devrim arasına bir Çin seddi çekmeye çalışır; filipin demokrasiciliğini ortadan kaldırarak bir «milli demokratik devrim» programını uygulayacak (!) küçük burjuva radikal iktidarının şemsiyesi altında ancak proletarya örgütünün kurulabileceğini ifade ederken; aynı yazının dördüncü sayfasında da, Türkiye'de proletaryanın «devrimde öncülüğünün objektif ve subjektif şartlarının tam olarak mevcut bulunmadığını» iddia ettiği ve böylece proleter devrimci hareketi küçümsediği için Şahin Alpay'ı eleştirmesi Mihri Belli'nin ne kadar ustaca (!) bir manevra yaptığını gösteren en somut örneklerden biridir. Böyle manevralar yapanlara ancak hokkabaz, sosyalizmin «abra-kadabra»ları denebilir. Ayrıca, burada Şahin Alpay'a yönelttiği eleştiri de tutarlı değildir. Neşteri yaranın can alıcı noktasına vuramamaktadır. Esas mesele, «objektif ve subjektif şartları yoktur» dedi diye proleter devrimci hareketin küçümsenip küçümsenmemesi değildir. Esas eleştiri konusu olması gereken nokta, öncülük için «objektif şartların» varlığının inkâr edilmesi, emperyalizm çağında bunun tartışma konusu yapılmasıdır. *YÖN* hareketinden beri asker-sivil aydın zümrenin iktidara yakınlığının hesaplarını yapan, küçük burjuva kuyrukçuluğunun baş sözcülerinden olan Mihri Belli'nin neşteri yaranın can alıcı noktasına vurmasını beklemek de biraz tuhaf olurdu zaten. Kaldı ki, proletaryanın milli demokratik dev-

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA

rimde öncülüğünün «objektif şartlarını» inkâr eden, küçük burjuva radikalizmi ile Marksizm-Leninizm arasında ortak yanlar bulmaya çalışarak Marksizm-Leninizm'e orijinal katkılarda bulunan (!) Şahin Alpay'ın eleştiri konusu yazısı, Mihri Belli'nin de takdirlerle dolu onayı alınarak *Aydınlık Sosyalist Dergi*'nin 12. sayısında yayınlanmıştır. Kavga içindeki kadroların proleter devrimci bilinçlerinin yükselmesi karşısında, mecburen başı sonu birbirini tutmayan yazılarla küçük burjuva kuyrukçuluğuna karşıymış gibi gözükmeye çalışarak bildiğini okumaya devam eden Mihri Belli, *Aydınlık Sosyalist Dergi*'nin 15. ve 20. sayılarında oportünizmi yerden yere vuran ve ucu kendisine de dokunan görüşlerimiz karşısında susmayı tercih etmiştir. Açık ideolojik bir mücadeleye girmekten kaçınır, susarken de, sağda solda alttan alta «aman, ılımlı Mao'cu bir fraksiyon daha doğuyor, dikkatli olalım!...» diyerek küçük burjuva tavrına yakışır bir biçimde kazan kaynatmaktan da geri kalmamıştır. Geriden kazan kaynatan Mihri Belli, yüz yüze gelince de devamlı, eleştirileri «olumlu» karşılıyormuş, değişiyormuş havası takınmıştır. *Aydınlık Sosyalist Dergi* içindeki bazı kişiler de, «Biz de M. Belli'ye karşıyız, o hareketin Plehanof'udur, yavaş yavaş tasfiye olacaktır, aman sert çıkmayın v.b...» diyerek devamlı bizleri frenlemeye çalışmışlar, iki yüzlü tavırlarıyla M. Belli'nin sağ ideolojisine güç kazandırmışlardır. Açık eleştiri ortamını yok eden bu tavırlarıyla, arkadaş gözüktükleri M. Belli'ye ve proleter devrimci kadrolara en büyük kötülüğü yapmışlardır!

Aydınlık Sosyalist Dergi içindeki bütün uzlaştırma çabalarına rağmen sağ oportünist Doğu Perinçek ve Şahin Alpay fraksiyonunun tasfiyesi, TDGF

Merkez Yürütme Kurulunu da etkilemiştir. Tabanın da baskısıyla Merkez Yürütme Kurulundan bu fraksiyonun sözcüleri atılmışlardır. Nihayet TDGF Genel Başkanı da tabanda hiçbir desteği kalmayan *Proleter Devrimci(!) Aydınlık* oportünizmine karşı cephe almıştır.(7)

Kendiliğinden işçi ve köylü hareketlerinin patladığı 1969 sonu ve 1970 yılı TDGF için yoğun bir eylem yılı olmuştur. Daha FKF (TDGF) kongresi yapılmadan, 1969 Temmuz ayı içerisinde, İzmit'de Pirelli Lâstik Fabrikasında, Kartal Çelik Montaj Sanayii'nin Java ve Skoda Fabrikalarında, Otopark Montaj Fabrikasında sarı sendikacılara rağmen işçiler grevler yapmışlardır. Ağustos ayı içinde, İstanbul Demir Döküm'de işçiler işgale gitmişler ve polise karşı yiğitçe direnmişlerdir. Yine Ağustos ayı içinde, yüzde kırkdokuz hissesi Amerikan Koppers Kumpanyası ile işbirlikçi şirketlere ait olan Ereğli Demir Çelik Fabrikalarında 4600 işçi, sarı sendikacılara rağmen güçlü bir greve gitmişlerdir. Eylül ayı içinde, Yarımca Seramik Fabrikasının 1200 kadar işçisi İzmit'de bir yürüyüş ve miting yapmışlardır. Ekim ayı içinde, gecekondu halkı, yıkıma gelen polisle çatışmış ve polisi bozguna uğratmıştır. FKF (TDGF) üyeleri bu hareketlerin içine girmişler, hareketleri yapanlara politik bilinç götürmeye ve güçleri yettiğince destek olmaya çalışmışlardır.

Yeni TDGF yönetiminin köylülerle ortak ilk ey-

(7) Sonradan TDGF Genel Sekreteri olan arkadaşın kongrede, «Aramıza nifak sokmak istiyorlar, biz İtalyan nikâhı ile birbirimize bağlıyız» sözleri ve TDGF Genel Başkanının ideolojik ayrılıklar konusunda görüşünün olmadığını belirtmesi başlangıçtaki durumu bütün açıklığıyla ortaya koymaktadır.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

lemi 5 Ekim 1969 da Malatya'da anti-emperyalist bir miting yapmak olmuştur. Kasım ayı içerisinde Silivri'ye bağlı Değirmenköyü halkının ağalara ait 5 bin dönüm toprağı işgal edip sürme eylemlerine; Çelik Halat, Hisar Çelik, Ege Sanayii, EAS işçilerinin direnişlerine; Aralık ayı içerisinde evleri başlarına yıkılan gecekondu halkının polisle çatışmalarına, sosyal meskenleri işgal etmelerine, yürüyüş yapmalarına; Burdur'da pancar üreticilerinin Şeker Fabrikasına yürümelerine; 28 Aralık pazar günü binlerce memurun personel reformunun gerçekleşmesi, sendikal özgürlük ve grev hakkının kabulü, insanca yaşama koşullarına kavuşabilme istekleriyle Beyazıt Meydanında başlattıkları ihtar yürüyüşüne Devrimci Gençlik olarak omuz verilmeye çalışılmıştır.

1969 yılının en sert işçi direnişi GAMAK Elektrik Motorları Fabrikasında olmuştur. 29 Aralık Pazartesi sabahı 500 kadar işçi, arkadaşlarının işten atılmasını protesto etme amacıyla Fabrikanın önünde toplanmışlardır. Bunun üzerine Polis, işçilerin üzerine hunharca saldırmıştır. İşçiler polise karşı taş, sopa ve demir çubuklarla direnmişlerdir. İşçi Şerif Aygül, polis kurşunlarıyla can vermiş, ikisi ağır olmak üzere 17 işçi kurşun yarası almıştır. Ertesi gün, işçilere yapılan saldırıyı protesto amacıyla, İstanbul'daki bütün fakültelerde forumlar yapılmış ve genel bir boykota gidilmiştir. Patlayabilecek genel bir işçi direnişi, sarı sendikacıların provakasyonları ile ancak önlenebilmiştir. Buna rağmen, Kartal'da dört, İstanbul'da ise iki fabrikada sembolik oturma grevleri yapılmıştır. Yine, Aralık ayı içerisinde, TÖS'ün başlattığı genel öğretmen boykotuna da Devrimci Gençlik olarak omuz verilmeye çalışılmıştır.

1970 Nisan ayı içerisinde, İstanbul'da, altı un fabrikasında ve İzsal Döküm Fabrikasında grevler olmuştur. Balçova'da işbirlikçi sermayeye ait olan Klimasan Soğuk Hava Depoları ve Çelik Eşya Sanayiinde işçiler, işgal eylemine girişmişlerdir. 18 Nisanı 19 Nisana bağlayan gece, Zonguldak Kömür Havzasındaki Karadon bölgesiyle bu bölgeye bağlı Gemlik ve Kilimli bölümlerinde çalışan 10 bin işçi, direnişe geçmişlerdir. Ocaklara girmeyerek şehre doğru yürümüşlerdir. Polis ve jandarma barikatlarını yararak şehre giren işçiler, Zonguldak Maden İşçileri Sendikası önünde sarı sendikacıları protesto etmişlerdir. Sarı Sendikacıların da provakasyonlarıyla, işçilerin direnişleri güçlükle bastırılabilmiştir. Yine aynı ay içinde, Rize'de, tefeci ve tüccar sömürüsü altında ezilen ve ürünleri ellerinde kalan binlerce küçük çay üreticisi, «Hükümet istifa» sloganlarıyla direnişe geçmişlerdir. Karşılarına çıkartılan jandarma komandolarına rağmen, bütün partilerin camlarını ve levhalarını indirerek çay fabrikalarını işgal etmişlerdir. Aynı günlerde, Ankara'da da, Teknik Personel büyük bir miting yapmıştır. TDGF üyesi gençler, bütün bu hareketlerle de ilişkiler kurmaya ve bunlara destek olmaya çalışmışlardır.

Nisan ayı içerisinde «silah araması» adı altında Doğudaki Kürt köylüleri üzerine de korkunç bir jandarma zulmü yapılmıştır. Bazı şuursuz, karşı-devrimciler tarafından beyni yıkanmış jandarma subay, assubay ve erleri, köylülere karşı yabancı emperyalist bir ordunun davranışlarını aratmayacak iğrenç işkenceler yapmışlardır (daha geniş bilgi için bak. *Aydınlık Sosyalist Dergi* «Doğu Anadolu Raporu» ve «Belge» sayı 19., 22.)

İşbirlikçi hainler, yoksul Kürt köylülerine karşı

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

giriştikleri bu saldırıyla, küçük burjuva kamu oyunun ve özellikle asker-sivil aydın zümrenin dikkatini işçi olaylarından ve gelişen ekonomik krizden uzaklaştırmak; halklar meselesini birinci plâna çıkartarak küçük burjuvazinin özellikle asker kesiminin anti-komünist yanını bileylemek istemişledir. Her an «milli birliği bozucu» bir kürt isyanı söz konusuymuş ve bunu da komünistler tahrik ediyormuş havası yaratarak, küçük burjuva kamu oyunun anti-emperyalist yanını köreltmeye ve anti-komünist yanını bileylemeye çalışarak, sosyalistleri yalnız bırakmaya uğraşmışlardır(Onların ağızlarında demagojik bir slogan olarak eksik etmedikleri «milli birlik» çığlıkları, Amerikan emperyalizminin ve yerli köpeklerinin menfaat birliği; halkları ezme, sömürme ve yoketme birliği; halkları bölüp üzerlerinde hakimiyet kurma oyunlarındaki kumpas birliğidir. Kürt ve Türk köylüleri bu işbirlikçi hainlere karşı isyanda sonuna kadar haklıdırlar. Kurtuluşları da, işçi sınıfının öncülüğünde ve bütün milli sınıfların ittifakıyla yürütülecek aktif bir mücadele sonucu sözkonusu olabilecektir zaten.).

Kürt halkına eskidenberi yapılan zulümlere bir yenisi daha eklenerek, halklar arasında yaratılmaya çalışılan suni çelişkilerle «böl ve yönet» politikasını kolayca uygulama taktiği de işbirlikçi hainlerin gündemlerinde vardı. Kürt feodallerinin ve nüfuzlu kişilerinin zulmün dışında bırakılması da dikkate değer bir noktadır. Devrimci gençlik, bu alçakça saldırıyı da şiddetle protesto etmiştir.

Son yıllarda dünyada meydana gelen en büyük işçi direnişlerinden biri sayılabilecek ve sınıf mücadeleleri tarihimize «*Büyük İşçi Direnişi*» adıyla geçecek olan aşağı yukarı 100 bin işçinin katıldığı ha-

reket, 15-16 Haziran tarihlerinde İstanbul ve İzmit bölgelerinde oldu. İşçi sınıfına politik bilinç verilmesi çabalarından umacıdan korkar gibi kaçan, ekonomizmi tek eylem olarak seçen DİSK'li işçi simsarları, 274 ve 275 sayılı kanunlarla rahat koltuklarından olacaklarını, bütün imkânlarını kendilerinden daha berbat Amerikancı satılık Türk-İş'e kaptıracaklarını anlayınca, işçi sınıfına hareket işaretini çakıverdiler. Artan ekonomik baskılar, hayat koşullarının zorluğu karşısında yaşıyamaz hale gelen işçiler, kavgaya dünden hazırdılar. Kendiliğinden ortaya çıkan doğal liderlerinin öncülüğünde fabrikalardan sokaklara bir sel gibi akan politik bilinçten yoksun DİSK'li ve Türk-İş'e bağlı bir kısım işçiler, polis ve asker barikatlarını yararak ancak düşman olarak görebildikleri bazı fabrika idarehanelerine, polis karakollarına, özel arabalara, ve Türk-İş binasına saldırdılar. Bir an silkinen devi ne polis kurşunları ne de korku salmak ve gerektiğinde kullanılmak için sokaklara dizilen tanklar durdurabildi. Bu sefer de, harekete getirdikleri devin dehşetine kapılan ekonomistler, köşe bucak saklanmaya, radyodan ve gazetelerden yayınladıkları mesajlarla devi teskin etmeye, hareketi durdurmaya çalıştılar. Öncü Marksist-Leninist kadrodan yoksun, politik bilinci hemen hemen sıfır olan işçi sınıfının hareketi, hakim sınıfların çok daha büyük zor metodlarına başvurmalarına meydan kalmadan ekonomistlerin ihanetleri, provakasyonları sonucu iki gün içinde pasifize edildi. Buna rağmen, İstanbul ve İzmir bölgelerinde çeşitli fabrikalarda işçilerin giriştikleri pasif direniş hareketleri durdurulamadı. Devrimci gençler, bu hareketler boyunca işçilerle omuz omuza dövüştüler. On-

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

larla birlikte hapishanelere girdiler ve örfi idare mahkemelerinin karşısına çıktılar.

Ekonomistlerin kişisel çıkarları uğruna başlattıkları ve sonradan korkuya kapılarak provoke ettikleri bu hareket, işçi sınıfına kendisi için sınıf olma yolunda yine de önemli tecrübeler kazandırdı. Ama ne yazık ki, derli toplu, yetenekli, savaşçı Marksist-Leninist bir kadronun daha ortaya çıkmış olmaması sonucu, işçi sınıfının bu hareketi gerektiği gibi değerlendirilemedi, bu hareketten sağlam işçi kadrolar çıkartılamadı.

Yaz aylarında Giresun, Ordu, Fatsa ve Bulancak'da fındık mitingleri; Salihli'de üzüm ve pamuk üreticilerinin mitingi; Çarşamba, Çorum, Ödemiş, Mersin ve Turhal'da işsizliği, pahalılığı, zamları protesto mitingleri oldu. Sentetik uyuşturucu madde imal eden Amerikan ilâç şirketlerinin baskısı sonucu haşhaş ekiminin yasaklanması üzerine, 102 bin aile açlıkla karşı karşıya kalınca, Çivrilde, Merzifon'da ve Çorum'da haşhaş mitingleri yapıldı. Keban'da baraj inşaatı nedeniyle köylülerin istimlâk edilen topraklarının bedellerinin ödenmemesi üzerine, Elâzığ-da ve susuzluğu protesto amacıyla Konya Ereğlisinde köylü mitingleri oldu. Yine yaz aylarının sonlarında İzmir Aliağa Rafinerisinde işçilerin giriştikleri direnişi bastırabilme amacıyla, proleter devrimci sendika lideri Necmettin Giritlioğlu işbirlikçi köpekler tarafından kahpece vurduruldu. Gaziantepte üzüm ve fıstık üreticilerinin mitingleri oldu.

Bütün bu işçi köylü hareketlerinin içine giren, bunlara destek olmaya çalışan TDGF üyeleri şehirlerde de önemli anti-emperyalist kitle hareketleri ve gençlik hareketleri tertiplediler. Yeni TDGF yönetiminin şehirlerde yaptığı ilk eylem, 10 Kasım'daki

Mustafa Kemal yürüyüşü oldu. Aralık'da Yabancı Sermayeye karşı bir Yerli Malları haftası düzenlendi. Sokaklarda Amerikan askerleri dövüldü ve Anıt-Kabir'e bir yürüyüş tertiplendi. Yerli Malları haftasında yapılan eylemler sonucu, belirli ölçüde dağılmış olan TDGF tekrar toparlandı.

İstanbul'da YDMMA'de devrimci hareketin güçlenmesi ve karşı devrimcileri ezmesi üzerine, ümmetçi faşist köpekler, tuzak kurarak Mehmet Büyüksevinç kardeşimizi öldürdüler ve iki devrimci arkadaşımızı yaraladılar. Olayın arkasından, Akademi'de ve İTÜ'de yapılan forumlarla boykota gidildi. Gençlik yayınladığı bildirilerle savaşa kararlı olduğunu bir kere daha ilân etti. Yalnız, işbirlikçilerin tertipleri burada bitmedi. Bir süre sonra, silahlı ümmetçi faşist köpekler, polisin desteğinde tekrar YDMMA'ne saldırdılar ve Battal Mehetoğlu kardeşimizi öldürerek kaçtılar. Böylece Vedat Demircioğlu, Atalay Savaş, Taylan Özgür ve Mehmet Cantekin kardeşlerimizle birlikte TDGF (FKF) nin anti-emperyalist kavgada verdiği ölü sayısı 6 ya yükseldi (Bu listeye Kanlı Pazar'da kahpece öldürülen kardeşimiz M. Turgut Aytaç'ı ve İşçi-Köylü hareketlerinde öldürülen kardeşlerimizi de katarsak, sayı epeyce kabarır ve giderek de kabarmıştır zaten). Battal'ın da kahpece öldürülmesi üzerine galeyana gelen gençlik, İTÜ'de yaptığı forumda süresiz boykot kararı aldı. Aynı gün, İstanbul Üniversitesinde de yapılan büyük forumun peşinden gençler, anti-emperyalist sloganlarla adliyeye yürüdüler. Dönüşlerinde polis üzerlerine saldırdı. Eczacılık Fakültesine kadar geri çekilen gençler, polisi püskürtüler. Ertesi gün, 16 Aralık Salı günü, İstanbul Üniversitesinde düzenlenen toplantıya binlerce Üniversite öğrencisi, liseli, askeri öğrenci

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

öğretmen, işçi ve subay katıldı. Taylan'ın babası ve Battalın anası yiğitçe birer konuşma yaptılar. Emperyalizmin ve yerli köpeklerinin lânetlendiği toplantıdan sonra, Battal'a muhteşem bir cenaze töreni tertiplendi. Battal'ın tabutunun arkasından 25 bin yurtsever yürüdü. Cenaze merasimi anti-emperyalist bir gösteri halini aldı. İstanbul ve Ankara'daki Üniversiteler süresiz boykota gittiler. Bütün ilerici kuruluşlar bildiriler yayınlayarak anti-emperyalist gençliğin yanında olduklarını belirttiler. 69 Deniz Subayının imzasıyla yiğitçe bir bildiri yayınlandı. Bu subay kardeşlerimizden beş tanesi daha sonra ordudan ihraç edildiler. Battal Mehetoğlu'nun öldürülmesiyle bütün ilerici kuruluşlar arasında eylem içinde kendiliğinden ittifak kuruldu.

6. Filo'nun İzmir'e gelmesi üzerine, 22 Aralık'da, Ankara ve İstanbul'dan gelen gençlerle birlikte İzmir devrimci gençliği çok güçlü anti-emperyalist bir hareket düzenledi. Amerikan askerleri karaya çıkartılmadı. Gösteriler, İstanbul, Ankara, Mersin ve Antep'e de sıçradı. Bu gösteriler sırasında genel çapta afişleme yapıldı ve bildiriler dağıtıldı.

Mart başında, Zonguldak'da, Vietnamlı ve Türkiyeli işbirlikçi köpeklerin açtıkları Güney Vietnam sergisi TDGF'li gençler ve mahalli devrimciler tarafından basıldı, dağıtıldı. Ankara'da da Amerikan Haberler Merkezine ustaca bir saldırı düzenlendi. Merkez bir süre için ele geçirildi ve direğe Türk bayrağı çekildi. Bu arada faşist köpekler, Ankara İktisadî ve Ticari İlimler Akademisine ve Yüksek Öğretmen Okuluna saldırdılar. Çatışmadan TDGF'li gençler galip çıkınca, polis, Fen Fakültesi, Akademi ve Yüksek Öğretmen Okulunu bastı. Akademi ve Fen Fakültesi kapatıldı. Kavgalarda yaralananlar ve ölen oldu.

Polisin ve onun desteğindeki faşist köpeklerin saldırılarıyla Üniversite özerkliğine indirilen bu ağır darbe karşısında, 21 Mart günü TDGF ve SDDF Tandoğan Meydanında ortak bir miting tertipledîler. Ne zaman ihanet edecekleri belli olmayan, anti-emperyalist gençlik hareketlerini devamlı geriden vurmaya çalışan hain SDDF yöneticileri, mitingde yine provakasyon yaptılar. Provakatörleri döven TDGF'li gençler, kürsüye hakim oldular ve hareketi yönettiler.

16 Mart günü, İstanbul Üniversitesinde yapılan bir forumda, İstanbul TDGF Sekreterliği «Bağımsızlık Haftası» ilân etti. Hafta boyunca yürüyüşler ve forumlar tertiplendi. Bu yürüyüşler esnasında Pan Amerikan ve Amerikan-Türk Dış Ticaret Bankası taşlandı. Polis, İTÜ yurdunu ve cemiyetini basarak tahrip etti. Bu arada, polisin de desteğiyle, Çapa Yüksek Öğretmen Okulunu silâhlı faşistler bastı. Devrimci gençler faşistleri geri püskürttülerse de, daha sonra okulu çeviren polis, devrimcileri içeri almıyarak okulu faşistlere teslim etti. Aynı günlerde İzmir'de de, devrimci gençlik, yıkıma gelen polise karşı gecekondu halkının yardımına koşuyordu.

6 Nisan'da Kıbrıslı devrimci gençlerle birlikte bir Kıbrıs haftası düzenlendi. Emperyalizmin Kıbrıs üzerine oynadığı oyunlar açıklandı. 9 Nisan'da İstanbul'da bazı yabancı şirketler basıldı. Aynı günlerde, faşist köpekler, Cebeci'deki Atatürk Site Yurdunu polisin desteğiyle işgal ettiler. Ve bütün kitapları, elbiseleri parçaladılar. 15 Devrimci gence korkunç işkenceler yaptılar. Polis, faşist köpekler işlerini rahat görsünler diye yurdun etrafında nöbet tuttu.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Atatürk resimlerini parçalayan ve yurda «Bozkurt» adı veren faşist köpekler, polisin de desteğiyle sonunda buraya yerleştiler.

13 Nisan'da bir devrimci arkadaşı kaçırmaya çalışan faşist köpekler, Hacettepe Üniversitesi öğretim görevlisi Asteğmen Doktor Necdet Güçlü'yü öldürdüler. Bunun üzerine, Hacettepe Üniversitesinde büyük bir forum toplandı. Yürüyüşe geçen gençler, Sıhhiye'deki Zafer Anıtı'nın önünde bağımsızlık andı içtiler ve Pan Amerika'nın bütün camlarını indirdiler. Bu arada Amerikancı Hacettepe Üniversitesi Rektörü hain İhsan Doğramacının daveti üzerine polis, Üniversiteyi, hastahaneyi ve hemşirelerin yurdunu bastı. Öğrencilerin yanında doktorlar, hastalar ve hemşireler de coplandı, yerlerde sürüklendi. Rektör, ertesi gün de Dr. Güçlü'nün cenazesini arka kapıdan kaçırtmak istedi. Öğrenciler ve hemşireler bunu önlediler. Rektörün utanmadan cenazeye yolladığı çelenk parçalandı. Binlerce kişinin katıldığı ve Amerikan-Türk Ticaret Bankasının taşlandığı cenaze töreni, tam anti-emperyalist bir gösteri oldu. Hacettepe Üniversitesi de senatonun kararı ile süresiz tatil edildi.

23 Nisan günü DTCF bahçesinde genel bir forum tertiplendi ve devrimci gençlik, işbirlikçi hainlerin çoğunlukta olduğu bu meclisi tanımadığını, bu meclisin halkımızı temsil edemiyeceğini ilân etti. Bütün tertibatını Kızılayda almış olan polisi gafil avlayarak, Ulusa doğru yürüdü ve eski TBMM'ni işgal etti. Burada bir toplantı yapan gençler, gençliğin savaşının amaçlarını kamu oyuna bir kere daha duyurdular.

29 Nisan'da her zaman olduğu gibi anti-emperyalist bir miting tertiplendi. 10 Mayıs'da Akademi

faşistler tarafından işgal edildi ve kapatıldı. 16 Mayıs'da polis, SBF yurdunda arama yaptı ve öğrencilere işkence etti. 20 Mayıs'da Akademi'de faşistlerle silâhlı çatışma oldu. 27 Mayıs'da gece yürüyüşü ve 1 Haziran'da Anayasa'ya saygı yürüyüşü yapıldı. Sıkı Yönetim esnasında İTÜ öğrencileri derslere girmeyerek örnek bir direniş gösterdiler. Polis İTÜ yurdunu bir daha açılmamak üzere dağıttı. 16 Haziran'da, Ankara'da da işçileri harekete getirebilmek için, şartları düşünmeden topluca Sanayi Çarşısına gidildi ve başarısızlığa uğrandı. Faşistler, bir-kaç öğrenci yurdunu daha polisin desteğiyle ele geçirdiler. Yaz'ın da gelmesiyle gençlik hareketleri hızını yitirdi.

Karşı-devrimcilerin terörü yalnız Ankara ve İstanbul gençliği üzerinde olmadı. İzmir, Erzurum, Trabzon'da anti-emperyalist mücadele veren gençlik, ırkçı ve ümmetçi faşistlerle devamlı çatışmak zorunda kaldı. Özellikle Erzurum devrimci gençliğinin mücadelesi çok zor şartlar altında yürüdü.

1968'in sonlarında akademik nedenlerle başlıyan Üniversite gençliğinin hareketleri, sosyalist gençliğin öncülüğü ile giderek anti-emperyalist gösteriler halini aldı. Polise ve faşistlere karşı verilen kavgalarda kullanılan taşlar ve sopalar yerini ateşli silâhlara bıraktı. Gelişen, güçlenen anti-emperyalist gençlik hareketlerinin ve halkımızın kendiliğinden gelişen ekonomik ve demokratik mücadelelerinin yanı sıra daha örgütlü, güçlü ve saldırgan bir karşı-devrim hareketi de gelişti.(8) Siyasi cinayetlere kurban

(8) Bu konuda *Lenin* şunu söylüyor: «Ekim'den sonra bütün Rus devriminin gelişimi ve karanlık günlerinde Moskova'daki olaylar dizisi, Marx'ın derin önermelerinden birini açıkça pekiştirmektedir: Devrim, kuvvetli ve birleşmiş bir karşı-devrim doğurarak ilerler, yani düşmanı daha aşırı

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

giden devrimci gençlerin sayısı hızla artmaya başladı. Emperyalizme ve yerli köpeklerine karşı dövüşüp de hapishaneyi veya nezareti boylamayan hemen hemen hiçbir genç kalmadı. Gençliğin ve halkımızın gelişen devrimci mücadelesi karşısında parlamentoda da tam bir gerici ittifak kuruldu. Sesini yiğitçe yükseltebilen birkaç milliyetçi-devrimci tabii senatörün dışında, suratına ilerici maskesi takan Ecevit sahtekârından en ümmetçisine kadar hepsi, işçi, köylü, gençlik hareketleri söz konusu olunca, aralarındaki «çıkar çelişkilerini» bir yana bırakıp birleşmeye ve küfretmeye başladılar. Sanki devrimci hareketi durdurabilecekmiş gibi ceza kanunlarını ağırlaştırdılar ve daha da ağırlarını getirebilmek için hazırlıklara giriştiler. Gerici parlementer bir ittifakınmı, yoksa bir Yahya Han formülününmü Amerikan emperyalizminin ve işbirlikçi sermayenin daha çok işine yarayacağı meselesini tartışmaya başladılar.

İşçilerin, köylülerin mücadeleleri ve şehirlerde yapılan anti-emperyalist gösteriler birsürü genci eğitti, düzenle bağlarını koparmasına yardımcı oldu. Nasıl gençlik hareketleri işçi ve köylü kitlelerini etkilemişse, işçi ve köylü hareketleri içine giren gençlerde bu hareketlerden etkilendiler, Marksist-Leninist teoriye daha sıkı sarılma ve amatörce çalışma tarzını terkederek örgütlü, disiplinli eyleme girme isteğini duydular. Geniş işçi ve köylü kitlelerinin, öncü Marksist-Leninist kadronun en aktif disiplinli mücadelesi ile eyleme sokulabileceğini, geniş halk kitlelerinin ekonomik ve demokratik mücadelelerin ye-

savunma çarelerine başvurmaya ve bu yolda daha güçlü [illegible] bulmaya zorlar.» (W.J. Pomeroy *«Gerilla Savaşı ve Marksizm»* s. 84)

terli olmadığını, devrimin aktif mücadele ile gerçekleşebileceğini göstermenin gerekliliğini anladılar. Yalnız, bazı gençlik yöneticileri, hareketin kendiliğinden gelme niteliğini ve gençlerin bu hareketler içinde yaptıkları çalışmaların amatörce olduğunu, sağlam işçi ve köylü kadrolar çıkartılmasına ve ciddi Marksist-Leninist bir örgütlenmeye yönelmediğini kavrıyamadılar. Sanki herşey bir anda kolaycacık oluvermiş ve olacakmış, bütün bu hareketler gençliğin sistemli siyasi ajitasyonu ve propogandası sonucu ortaya çıkmış gibi yanlış eğilimlere kapıldılar. Bu ve bunun gibi çeşitli yanlış eğilimlerin ortaya çıkışında başta gençliğe «anarşistler» diye küfreden ve bir teori fetişizmi yaratan *Proleter Devrimci Aydınlık* oportünizminin ve küçük hesaplarla aynı gençliğe gerektiğinde(!) duygusal methiyeler düzen Mihri Belli fraksiyonu ve bütün küçük burjuva oportünist fraksiyonlarının büyük etkileri oldu. Buna gençlik kitlesinin küçük burjuva bir kökene dayanması dezavantajı da eklenirse, yanlış eğilimlerin ne kadar kolay ortaya çıkabileceği gerçeği daha iyi anlaşılır.(9)

Bu yanlış eğilimlerden birincisi, Marksist-Leninist teoriyi küçümsemektir. *Proleter Devrimci(!) Aydınlık* oportünizminin pratikten kopuk entellek-

(9) Gençlik örgütü marksist-leninist bir parti olmadığına, marksizm-leninizmi kavramış veya bu ideolojiye sempati duyan her çeşit unsuru bağrında barındırdığına göre, üyelerinin eylemlerde çeşitli hatalara düşmeleri veya bu eylemler sonucu çeşitli yanlış eğilimlere sahip olmaları son derece doğaldır. Bizim burada gençlik hareketi ile ilgili eleştirilerimiz, hiçbir zaman çeşitli oportünist fraksiyonlara yönelttiğimiz eleştiriler gibi anlaşılmamalıdır. Gençlik hareketi ufak tefek zikzaklarına rağmen bugüne dek en doğru yolda anti-emperyalist mücadeleyi yürüten harekettir.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

tüel gevezelikleri, yaratmaya çalıştığı teori fetişizmi ve Mihri Belli'nin «Türkiye'nin şartları başkadır»(10) diyerek Marksizm-Leninizm'in evrensel milli demokratik devrim tezini tahrif etmesi, Marksizm-Leninizm'in en temel ilkeleri üzerinde tutarsız, birbiriyle çelişkili, günden güne değişen saçma sapan beyanlarda bulunması bazı genç arkadaşların teoriye şüpheyle bakmalarına, teoriyi küçümsemelerine sebep oldu. Teoriyi bilmek, pratikte doğru tavırlar takınabilmek, Marksist-Leninist teorinin kılavuzluğunda şaşmadan zafere yürüyebilmek için gerekli değil de, sanki entelektüel teorik tartışmalar ve demagojik spekülasyonlar yapmak için gerekliymiş gibi düşünceler uyandı. «Bırakın işin teorisini teorisyenler yapsın. Önemli olan pratiktir. Biz eyleme girelim, eylem içinde doğru yolu herzaman buluruz...» gibisinden yanlış düşünceler, teoriyi pratikten metafizik şekilde ayıran düşünceler ortaya çıktı. Bu teori düşmanlığının en somut, sivri örneği, birinin kalkıp TDGF toplantısında «Arkadaşlar, ille de devrim anlayışı, çalışma tarzı, örgüt anlayışı konularında bir görüşemi sahip olacağız? Bizim düşüncelerimizi bunlarla sınırlamak istiyorlar! Bakın, bir Hikmet Kıvılcımlı, bir Kebek Kurtuluş Cephesi, bir Tupamaros var...»(11) diyerek deli saçması laflar etmesidir!

(10) Aybarda «biz Türkiyeye özgü sosyalizmi kuracağız» diyordu. Burada Aybar'ın marksizm-leninizmi inkârı açıkca gözüküyordu. Mihri Belli ise bu inkârı, marksizm-leninizm'i kimseye bırakmıyarak çok daha sinsice yapmaktadır. Kabul bu benzetmeyle buna, Kautsky döneğinin Bernstein'in aptalından daha ustaca yaptığı gibi denebilir. Tabii ne biri Bernstein nede öbürü Kautskydir!

(11) Devrim anlayışı, çalışma tarzı, örgüt anlayışı konuları, marksizm-leninizm'in en temel konularıdır. Devrim için kararlı olan, marksizm-leninizm'i devrim yapmak için

Aynı kişi, öbür toplantılarda da kalkıp milli mesele üzerine nutuk atarken, «Arkadaşlar, Türkiyede yalnız Kürt meselesi mi var? Türkiyede Süryaniler, Lazlar, Çerkezler, Ermeniler de vardır...»(12) derse ve yine «Arkadaşlar, bugün Türkiyede bir kriz vardır. Devrimciler ağır basarsa, devrimci kriz olur. Karşı devrimciler ağır basarsa karşı devrimci kriz olur...»

öğrenen kişinin bu konularda mutlaka sağlam görüşleri olması gerekir. Üniversitelerde kariyer yapmak veya marksolog olmak için değil, devrim yapmak için kararlı olan kişi, toplumların gelişme süreçleri üzerine araştırmaları da sırf bu konularda daha sağlam görüşlere sahip olmak için yapar. Bu konularda sağlam görüşlere sahip olmak, doğru tavır takınabilmek bir marksist-leninist'in en önemli görevidir. Eğer kişinin devrim anlayışı, çalışma tarzı, örgüt anlayışı konularında doğru görüşleri veya bayımız gibi hiç görüşü yoksa veya bu konularda sağlam görüşlere sahip olmak için samimiyetle çaba sarfetmiyorsa, akıntıya göre yön değiştiren serseri mayınlardan farkı kalmaz ve sonunda oportünizmin her türlü fraksiyonunun batağına batabilir. Ayrıca, Hikmet Kıvılcımlı'nın, Kebek Kurtuluş Cephesi'nin, Tupamaros'ın bu konularda doğru veya yanlış birer görüşleri vardır. Küçük burjuva devrimcilerinin bile bu konularda birer görüşleri vardır. Oportünizmi, revizyonizmi esas tayin eden unsur, yakaya Mao, Kastro veya Moskova rozetleri takmak değil, bu konularda doğru görüşlere sahip olmak ve devrim için savaşmaktır. Latin Amerikadaki «Mao»cu veya Moskovacı partilerle gerillalar arasındaki temel fark, Latin Amerika'nın ekonomik ve toplumsal tahlillerinde değil, burada ortaya çıkmaktadır!

(12) Süryaniliğin, Lazlar'ın, Çerkesler'in, Ermeniler'in Türkiyede milli meselenin içinde düşünülemiyeceğini herkes bilir. Kürt meselesinden bahsederken bunlarıda işe karıştırmak, kafaları bulandırmak, iğrenç bir demagoji yapmaktır.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

([13]) gibisinden saçma sapan laflarla Marksizm-Leninizme orijinal katkılarda bulunursa(!) doğrusu bu büyük «pratisyen» karşısında pes edilir(!) Şüphesiz, baştan da belirttiğimiz gibi çok sivri, istisna teşkil eden bir örnektir bu. Birkaç başarılı gençlik hareketinden sonra, kişilerin hemen kahraman ilan edili-verdiği bu küçük burjuva ortamında, Marksist-Leninist teorinin eylem kılavuzluğunun azıcık küçümsenmesi, kişiyi kendinde keramet aramaya götürür ve kişi üstün yetenekleriyle(!) pratik içinde en doğru yolu bulacağını zanneder! Kişi, başarısızlıklardaki payını demagojik ifadelerle başkalarının üzerine atmaya çalışırken, yoldaşlarının başarılardaki payını, oportünizme karşı verdikleri ideolojik mücadelenin kendi yönetimine nasıl güç kazandırdığını, başarılı eylemlerde diğer Merkez Yürütme Kurulu ve döğüşen bütün yerli ve mahalli militanların payını unutuverir! Önemli olan, gençlik hareketi içindeki kişilerin ucuz kahramanlar yaratmaya pek meraklı bu küçük burjuva ortamının sahte büyüsüne kapılmadan küçük burjuva kişiliklerinde devrim yapmaya, kendilerini yenilemeye, örgütlü bir çalışma içinde proletaryanın davasına gerçekten hizmet etmeye kararlı olmalarıdır. Eyleme giren, bu düzene karşı gerçekten savaşmaya kararlı olan kişiler, «Teori teorisyenlerin işidir» demeden asgari bir Marksist-Leninist formasyona sahip olmaya çalışmalıdırlar ki, oportünizmin yapışkan balçığı bacaklarını ağırlaştır-

(13) Marksizm-Leninizm'de «karşı devrimci kriz» diye bir kavram yoktur. Kurulu düzeni sarsan, devrim için uygun ortam hazırlayan «milli bunalıma» devrimci kriz denir. Devrimciler örgütlüyseler, güçlüyseler ihtilâl yapar ve siyasi iktidarı el geçirirler. İhtilâl yapılamazsa karşı devrimcilerin baskıları daha da artar.

madan proletaryanın zaferi için emperyalizmin üzerine koşar adım saldırabilsinler!

Diğer bir yanlış eğilim de, örgütlü çalışma alışkanlığının ve disiplinin gelişememesidir. Şüphesiz, gençliğin kitle örgütü olan ve üyelerinin küçük burjuva sınıfsal kökene dayandığı TDGF'yi bir proletarya partisi gibi disiplin altına almak ve örgütlü çalıştırmak imkânsızdır. Ama, en azından bu örgütün en önündekilerin daha örgütlü ve disiplinli çalışmaları mümkündür. Bu zaaf, daha çok kendini teorisiyle ve pratiğiyle kabul ettirmiş, emperyalizme karşı amansız savaş veren bir proletarya partisinin yokluğundan gelmektedir.

Bir yanlış da, bazı kişilerde lümpen eğilimlerin ortaya çıkmasıdır. Ve bu kişiler, kendilerine «profesyonel devrimci» sıfatını yakıştırabilmektedirler. Profesyonel devrimciliğin şartları şöyle özetlenebilir: 1 — Diyalektik ve tarihi materyalizmi dünya görüşü olarak kabul etmek ve kavramak. 2 — Bilimsel sosyalizmin klasiklerini, yurt ve dünya meselelerini, yurt ve dünya pratiğini okuyup öğrenmekle kendini yükümlü görmek. 3 — Devrim işinin dışında bu düzenin şu veya bu kurumu ile bütün ilişkileri ya kesmiş olmak, ya da bir işaretle kesebilecek düzeyde sürdürmek. 4 — Her çeşit «tantana» ve eyyamcılıktan uzak, yaptığı işleri ilan etmeden çekirdekten yetişmiş olmak, hareket içinde pişmek. 5 — Parti üyesi olmak. Eğer parti derecesinde bir örgütlenme yoksa, belli bir devrimci mihrakın disiplinine tabi olmak.

En önemli bir zaaf, yanlış eğilim de, hareketin küçük burjuva sınıfsal kökene dayanmasından gelmektedir. «Solcu» laf ebelikleri yaparak hareketin saf elemanları üzerinde etkin olmaya çalışmak; hiç-

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

bir ilke birliğine ve proleter yoldaşlığına dayanmayan «ahbap çavuş birlikleri» kurmak; taban temsilciliği pozları takınıp, yanlış ve hastalıklı eğilimleri pohpohlayarak kendi kariyerizmini kitle dileği şeklinde göstermek; bazan saygılı ve masum tavırlar, bazan Don Kişotvari olduğundan fazla görünmeler, çığırtkanca övünmeler ve yakınmalar şeklinde kendini göstermektedir bu yanlış eğilim. Küçük burjuva sınıfsal köken, proletaryanın ideolojisine sımsıkı sarılıp, onun kavgası içine samimiyetle girilerek küçük burjuva kişiliklerde devrim yapılmadığı sürece bütün saymaya çalıştığımız yanlış eğilimlere de kaynaklık etmektedir.

Samimiyetle saymaya çalıştığımız bütün yanlış eğilimler, yaptığımız ve yapacağımız eleştiriler, bazıları tarafından kişisel bir düşmanlığın, garazın tezahürü olarak kabul edilebilir! İşte bu da bir diğer önemli yanlış eğilim, eleştiriye tahammülsüzlüktür. Nasıl kabul edilirse edilsin! Marxist-Leninistler kimsenin nabzına göre şerbet vermezler, kitle dalkavukluğu yapmazlar, yanlış eğilimlere göz yummazlar. Sınıf savaşının bir yanı da yanlış eğilimlere karşı mücadele etmektir!

BEŞİNCİ TDGF KURULTAYI VE PROLETER DEVRİMCİLER İLE BÜTÜN OPORTÜNİZMLER ARASINA ÇEKİLEN KESİN ÇİZGİ

Beşinci TDGF kurultayı geldiğinde, piyasaya «Mao»cu kılığında çıkıp modern revizyonizmin *kapitalist olmayan yol* tezini apaçık bir şekilde savunan *Proleter Devrimci(!) Aydınlık* oportünizmi, beceriksizce kılık değiştirip bu seferde keskin «sol» şiarlarla

«Mao» culuğunu sürdürmeye çalışmış; Kastro'ya, Guevara'ya ve bütün Latin Amerikalı gerillalara «küçük burjuva anarşistleri» diye küfretmeye başlamış; dünya sosyalist hareketi içinde metafizik sınıflamalar yapmış; Türkiye'deki Amerikan emperyalizminin varlığını unutturacak şekilde «Sovyet sosyal emperyalistleri» diye çığırtkanlık yapmaya başlamış; dünya sol hareketinin trafik polisliğini üstlenmişti! Mihri Belli ise, *Aydınlık sosyalist dergi* içindeki bütün muhalefete rağmen, eleştirileri olumlu karşılıyormuş havası takınıp, ayrılıkların üzerine gitmekten hassasiyetle kaçınarak sağ çizgisini ortaya koyduğu yazılarını çeşitli emrivakilerle veya habersizce dergiye sokmuştu. Bu sağ çizgisiyle, doğruları bile ahlâksızca tahrif etmekten kaçınmayan, fideliğinde yetiştirdiği *Proleter Devrimci(!) Aydınlık* oportünizminin ve oportünizmin bütün fraksiyonlarının oluşmakta olan proleter devrimci saflara saldırılarına uygun ortam yaratmış; savaşmaya kararlı saf militanların kafalarını bulandırdığı gibi, oportünizm tarafından da bulandırılmasına hizmet etmiş; böylece saflarda belirli ölçüde bir dağınıklığın, umutsuzluğun ve dolayısıyla çeşitli yanlış eğilimlerin gelişmesine sebep olmuştur!

Proleter Devrimci (!) Aydınlık oportünizminin bu kısa dönem içinde çizdiği büyük zikzaklar, «Mao» culuğun görülmemiş enteresan tipleri, entelektüel bozuntusu şımarık burjuvalara has bu Campus «Mao» culuğu anahatlarıyla şöyle özetlenebilir:

«Mao» culuğun birinci şekli :

«İşçi sınıfının öncülüğünün objektif şartları yoktur. Türkiye'nin bugün erişmiş olduğu ekonomik gelişme seviyesi, milli demokratik devrimde proletaryanın öncülüğüne yeterli değildir. Doğan Avcıoğlu'-

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

nun dediği gibi, *milliyetçi-devrimciler* bir kez daha ön plânda rol oynamaya aday gözükmektedirler. Zaten bu gün de yurt çapında esas mücadele, *işbirlikçilerle Kemâlistler* arasında olmaktadır. Önder Kemalistler olduğuna göre, milli cephe politikası da *dostluk-destek-eleştiridir*. İçinde bulunduğumuz dönem, milli demokratik devrim değil, *milli demokratik hareket* dönemidir. Ancak milli demokratik devrim döneminde Kemalistlerle aramızdaki ilişki, dostluk-öncülük-mücadele biçiminde olabilecektir. Proletaryanın Partisi de ancak o dönemde kurulabilir. Partide de işçilerin mutlak bir çoğunluğa sahip olmaları gerekmektedir. Proletarya bu gün zayıf ve cılız olduğu için, ve de ülkemizde gerçek demokrasi olmadığı için, Proletarya Partisinin kurulmasına imkân yoktur. İçinde bulunduğumuz dönemde çalışma tarzı, proletaryaya milli bilinç götürmemizi gerektirmektedir. Proletaryaya ve yoksul köylülüğe sosyalist siyasi bilinç ve diğer milli sınıflara da anti-emperyalist bilinç götürmekten bahsetmek 'sol' oportünizmin ta kendisidir. Proletarya partisinin kurulamayacağı içinde bulunduğumuz *milli demokratik hareket* döneminde ana görevimiz, milli cepheyi oluşturmaktır. 27 Mayıs anayasasının meşruiyet sınırlarını aşan bu anarşist gençler fazla ileri gitmeye başlamışlardır. Bunlar milli cephe yıkıcılarıdır. Eylemlerimizi anayasanın meşruiyet sınırları içinde yürütmemiz gerekmektedir!..» (14)

Maoculuk adına dile getirilen bu modern revizyonizmin görüşlerine karşı Lenin, Stalin, Mao ve Lin Biao'dan yapılan atıflarla yoğun bir ideolojik mücadele verildi. «Objektif şartlar» meselesinin emperyalizm döneminde tartışılamayacağı ve proletaryanın öncülüğünün milli demokratik devrimde bölünmez bir bütün olarak varolduğu açıkça ortaya kondu. Proletaryaya mutlak kendi sınıf bilincini, Marxist-Leninist politik bilinç götürmek gerektiği; aksini iddaya kalkışmanın kuyrukçuluğun en iğrenci, Marksizm-Leninizmi temelden inkar olduğu anlatıldı. Bu görüşlerin küçük burjuva kuyrukçuluğunun en somut, en kabakça örneği olduğu; Marksist-Leninist kesintisiz devrim anlayışının inkarı, milli demokratik devrim ile sosyalist devrim arasına bir çin seddi çekmek olduğu ispat edildi.(15) Bu yoğun ideolojik mücadeleyle birlikte artan işçi-köylü hareketleri ve gençliğin giderek büyüyen anti-emperyalist mücadelesi kuyrukçuluğun, pasifizmin bu kadar açıkca savunulamıyacağını «Mao» cu baylara öğretti. Bunun üzerine, yılan gibi eğilip bükülmeye ve pasifizmlerine yeni kılıflar aramaya başladılar. Acele «Mao» culuğun yeni bir türünü icadettiler!

«Mao» culuğun ikinci şekli :

«Türkiye milli demokratik devrim aşamasındadır. İşçi sınıfının öncülüğü olmadan milli demokratik devrim olamaz. İşçi sınıfının pratikte önderliği, (Fiili önderliği) milli demokratik devrim çizgisinin can alıcı noktasıdır. Türkiye'de de işçi sınıfı vardır. Yalnız, işçi sınıfının objektif varlığı başka şeydir, *öncülük* için objektif şartlar başka şeydir. İşçi sınıfının

(14) Burada kısaca özetlenen görüşleri çeşitli toplantılarda söylemişler ve yazmışlardır. Bak. *Aydınlık Sosyalist Dergi* «Türkiye'nin Düzeni Üzerine» s. 12; *Aydınlık Sosyalist Dergi* «Bilimsel Sosyalist Devrim anlayışı» s. 14; *Türk Solu* «Milli Cephe Temel Politikamızdır» s. 119 s. 12

(15) Bak. *Aydınlık Sosyalist Dergi* «Sağ Sapma Devrimci Pratik ve Teori» S. 15; *Aydınlık Sosyalist Dergi* «Yeni Oportünizmin Niteliği Üzerine» S. 20

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMALARI VAKFI

öncülük için objektif şartlarının varlığını ancak *pratik gösterecektir. Tek ölçü pratiktir.* İşçi sınıfının önderliğini tayin eden üretici güçlerin gelişme seviyesidir. Milli demokratik devrim aşamasında tek bir doğru politika vardır: Milli cephe politikası. İlerici duntalarla halk savaşı aynı şeydir. Milli demokratik devrim özünde köylü devrimi değildir. Devrimin temel gücü köylüler değil, işçilerdir. Belirleyici olan kırlar değil, şehirlerdir. Proletaryanın öz örgütünde işçiler mutlak bir çoğunluğa sahip olmalıdır. Dünyada üç çizgi, Proleter Devrimci, modern revizyonist, Kastro-Guevera-Debray çizgisi vardır. Kastro ve Guevera 'sol' sapık, küçük burjuva anarşistidir!...» ([16])

Demagoji, yılan gibi kıvrılmak ve dönüp dolaşıp sonunda gene küçük burjuva kuyrukçuluğunu savunmak ancak bu kadar olurdu. Özellikle Mao Zedung ve Lin Biao'dan yapılan atıflarla bu sahtekarların, Lenin'in Üçüncü Enternasyonal'in İkinci Kongresinde formüle ettiği ve Mao'nun Çin sosyal pratiği ile zenginleştirip derinleştirdiği sömürge ve yarı sömürge ülkeler için geçerli evrensel milli demokratik devrim tezini nasıl tahrif ettikleri ve bunu nasıl «Mao»culuk adıyla yaptıkları açıkça ortaya kondu. Milli demokratik devrimin özünde bir köylü devrimi olduğu; devrim ordusunun temel gücünün köylüler olduğu; belirleyici alanın kırlar olduğu; halk savaşının köylü ordusunun kırlardan şehirleri fethetme savaşı olduğu; işçi sınıfının öncülüğünün milli

(16) Bak. *Proleter Devrimci Aydınlık* «Proleter Devrimci Birlik İçin İlkesiz Birlik Cephesini Açığa Çıkartalım», «Proleter Devrimci Çizgi Ve Bazı Yanlış Eğilimler» S. 16-2; *Proleter Devrimci Aydınlık* «İşçi Sınıfı ve Milli Demokratik Devrim» S. 17-3

demokratik devrimde bölünmez bir bütün olarak mevcut olduğu; yarı-sömürge ve yarı-feodal ülkelerde, proletaryanın öz örgütünde işçilerin çoğunlukta olmasının şart ve gerekli olmadığı, genellikle yoksul köylülüğün çoğunlukta olduğu ve öncülüğün ideolojik öncülük olduğu anlatıldı. Dünya devrimci hareketi içinde öyle metafizik sınıflamalar yapılamayacağı, bir tek devrimci çizgi, Marksist-Leninist çizgi olduğu ve Marksizm-Leninizm'in evrensel yolunu kendi ülkelerinin somut pratiğine uygulayan devrimci öncü kadroların zafere ulaştıkları, dünyayı ve ülkelerini değiştirdikleri ve Küba Devriminin de bunun dışında düşünülemiyeceği anlatıldı.([17])

Meselenin daha iyi anlaşılması için sözü birazda Kübalı devrimcilere verelim :

«Görünüşünde ve biçiminde heterodox (farklı yanları olan) devrimimiz buna karşılık -sömürgeciliğe karşı mücadeleler ve sosyalizme geçişle belirlenen- çağımızın büyük tarihsel olaylarının izlediği *genel yolu* izlemiştir.

Oysa bazı gruplar, bundan belki bir kişisel çıkar gözeterek belki de iyi niyetle devrimci savaşımızın genel tarihsel ve toplumsal kavramı içinde göreli (izafi) önemi bulunan bir takım istisnai niteliklere gereğinden fazla önem verip bunları belirleyici etkenler düzeyine çıkarmaya uğraşıyorlar...

Her devrimde bir takım öznel etkenler bulunduğu apaçık ortada olan bir gerçektir, ama bütün devrimcilerin özgül bir ülkenin tek başına yıkamayacağı genel kanunları izleyeceği de daha az gerçek değildir...» *(Verde Olive,* 9 Nisan 1961, Sene 2, No. 14)

(17) Bak. *Aydınlık Sosyalist Dergi* «Yeni Oportünizmin Niteliği Üzerine» S. 20; *Aydınlık Sosyalist Dergi* «İktidar, Küba Devrimi Ve Yeni Oportünizm» S. 23

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMALARI

«Hayır. Yönetici örgütlerin rolünü yadsımıyoruz. Siyasal örgütlerin rolünü yadsımıyoruz. Gerilla siyasal bir örgüt, siyasal bir hareket tarafından örgütlenir...» (Fidel Kastro «Olas Kongresi Söylevi» Gerilla Savaşı ve Marksizm S. 368).

«Anti-emperyalist ve anti-feodal mücadelede (milli demokratik devrim mücadelesinde) halkın çok büyük çoğunluğunu, işçi sınıfının, köylülerin, aydınların, küçük burjuvazinin ve ulusal burjuvazideki en ilerici tabakaların çıkarları yönünde giden bir kurtuluş programı üzerinde birleştirmek mümkündür...» (Fidel Kastro «Sosyalist Devrim» S. 34)

Bu «Mao» cu geçinen entellektüel bozuntularına Çinli devrimcilerin cevabı da şudur:

«Şimdi ekim ihtilalinin deneyine ilaveten, Çin'de, Doğu Avrupa sosyalist ülkelerindeki, Kore, Vietnam ve Küba'daki devrimci deneyler mevcuttur. Bu ülkelerin muzaffer devrimcileri Marksizm-Leninizm'i ve Ekim İhtilalini zenginleştirmiş ve geliştirmiştir. Çin'den Küba'ya kadar bütün bu devrimler istisnasız silahlı mücadeleyle ve silahlı emperyalist saldırısına ve müdahalesine karşı savaşmakla kazanılmıştır. Küba halkının silahlı ayaklanması 1953 yılında başlamıştır. Amerikan emperyalizmi ve Küba'daki kuklası Batistan'ın yönetimini devirmeden önce iki yıldan fazla bir devrimci halk savaşı vermiştir» (China In Revolution, History, Documents and Analysis, Edited by Verasimons, S. 404-5. 31 Mart 1964'de yayınlanan S.B.K.P. Merkez Komitesinin açık mektubu üzerine Ç.K.P.nin yorumu)

Entelektüel bozuntuları, Küba deneyini yanlış formüle eden Debray'a ve kendi subjektif niyetlerini objektif gerçeğin yerine oturtmaya çalışan idealist beyinli batı entelektüeli yazarlara dayanarak

Kübalı devrimcileri «sol sapık», «küçük burjuva anarşisti» olarak suçlamaya ve «Debrayizm» diye yeni bir çizgi icat etmeye kalkmışlardır! Aslında bizlerin bu kadar aktarmalar yaparak bunların sapıklıklarını sergilemeye ve Kübalı devrimcileri haklı göstermeye çalışmamız bile son derece lüzumsuz bir çabadır! Ortada gerçekleşmiş koskoca bir *Küba devrimi* vardır! Evet, dünyanın Küba'sında devrim yapan, dünyayı değiştiren Kastro ve Guevara «sol sapık», «küçük burjuva anarşisti»dir ve bu bizim evleriyle üniversitelerindeki sıcak odaları arasında mekik dokuyan, adım adım üniversite kariyer basamaklarında yükselen fazla kitabi entelektüel bozuntusu burjuva züppelerimiz ise proleter devrimcidirler(!!??)

Sağ oportünizmin genel karekteri, ilke istikrarı diye bir şeyin olmaması, korkaklık, azimsizlik ve proletaryanın devrimci zaferine inanmamaktır. Sahtekarlıkları kitlelerin gözünde açığa çıkınca, düne kadar savundukları şeyleri sahtekarca karalamaya kalkarlar. Onların idealist beyinlerinde yatan tek düşünce, «her şeye rağmen proletaryanın devrimci hareketini pasifize edebilmektir». Bunu başarabilmek için en keskin «sol» şiarlarla bile ortaya çıkmaktan kaçınmazlar. Bizim entelektüel bozuntularımız da dergilerinin kıyısına köşesine sıkıştırdıkları sahtekarca özeleştirilerle aynı şeyi yaptılar ve hemen «Mao» culuğun bir üçüncü türünü daha icat ediverdiler!

«Mao»culuğun üçüncü şekli:

«Devlet ve devletin bütün kurumları her şart altında, her yerde ve her zaman egemen sınıfların *kesin* denetim ve emrinde, devrimci sınıfın ve devrimcilerin üzerinde kayıtsız ve şartsız bir baskı unsurudur. Türkiye'de de ordu, kesin olarak işbirlikçile-

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

rin ve patronların denetimi altındadır. Türk ordusu da, Yunan ordusu, İran ordusu, Latin Amerikan orduları gibi faşisttir... Sovyetler Birliği de Amerika gibi emperyalist bir ülkedir. Hem Amerika'ya hem de Sovyetler Birliği'ne yönelmiş bir mücadele verilmelidir. (Burada verdikleri mücadelenin (!) Sovyetlere dönük yanı çok daha ağır bastı.) Örgütlenmek için, isteyen herkesin katılacağı sosyalist bir kurultaya gidilmelidir!..» ([18])

Evet, devlet hakim sınıfların bir baskı aracıdır. Bu zaten Marksizm-Leninizmin alfebesidir. Yalnız, «devlet hakim sınıfların baskı aracıdır» ve öyleyse «Türkiye'de de devletin bütün kurumları herzaman bütünüyle karşı devrimcidir ve devletin bir kurumu olan ordu da bütünüyle karşı devrimcidir...» demek, Marksizm-Leninizm'in özünü kavramamış olmak, idealist burjuva mantığıyla Marksizm-Leninizm'i çok kaba bir şekilde Marksizm-Leninizm adına tahrif etmektir. «'İstisnai olarak, mücadele halindeki sınıfların denge tutturmaya çok yaklaştıkları öyle bazı dönemler olur ki, devlet gücü, sözde aracı olarak, bir zaman için bu sınıflara karşı belirli bir bağımsızlık durumunu muhafaza eder..' Yani, 17. ve 18. yüzyılların mutlak hükümdarlıkları gibi, Fransa'da Birinci ve İkinci İmparatorluğun Bonapartizm'i gibi, Almanya'da Bismarck gibi.

Buna, Sovyetlerin, küçük burjuva demokratlar tarafından yönetilmeleri nedeniyle *henüz* güçsüz, buna karşılık, burjuvazinin de Sovyetleri dağıtmak için *henüz* yeteri kadar güçlü olmadığı bir anda, devrimci proletaryaya zülmetmeye başladıktan sonra, Cumhuriyetçi Rusya'daki Kerensky Hükümeti gibi, diye

(18) Bak. Proleter Devrimci Aydınlık s. 22, 23, 24, 25

ekliyeceğiz.» diye *Devlet ve İhtilal*'in 20. ve 21. sayfalarında Engels'den de aktarma yaparak yazan Lenin, bu «Mao»cuların devlet konusunda yaptıkları kaba tahrife en güzel cevabı veriyor. Türkiye'de de buna, küçük burjuva radikalizminin emperyalizme ve yerli ortaklarına karşı soluksuz kalan çıkışını, 27 Mayıs anayasasının getirdiği rejimi ilave edebiliriz. 27 Mayıs sonrası, Türkiye'de, bir süre ordu da dahil bütün devlet kurumları içinde küçük burjuva radikalizminin temsilcileri ile, uluslararası finans oligarşisinin temsilcileri bir denge tutturmamışlar mıdır? Bu dengenin sağladığı nisbi özgürlük ortamı içinde, Türkiye solu sınırlı da olsa legal çalışma imkânlarına kavuşmamış mıdır? Şüphesiz bu denge hızla emperyalizm ve yerli köpeklerin lehine bozulmaktadır! Orduya küçük burjuvazinin aşağı kesimlerinden subayların gelmesini sağlıyan askeri liselerin kapatılması, uluslararası finans kapitale bağlı çok güçlü yerli bir kuruluş haline getirilen *Ordu Yardımlaşma Kurumunun* kurulması ve son çıkarılan askerlikle ilgili kanunlar, ordunun emperyalizmin kontrolü altına alınması ve profesyonel bir iç savaş ordusu haline getirilmesi çabalarının en somut örnekleridir. Ama henüz emperyalizm bunda tam başarılı olmuş değildir. Ordu Yardımlaşmanın gücü, aşağı kademeleri de midesinden emperyalizme bağlıyacak bir seviyeye henüz erişmemiştir ve ordu içindeki küçük burjuva radikal unsurlar, aleyhlerine bozulan dengeyi düzeltme, lehlerine çevirme yolunda bir patlayışın hazırlıkları içindedir. Emperyalizm ve küçük burjuva radikalizmi restleşmiş, ok yaydan çıkmıştır. Yalnız, emperyalizm doğası gereği oyunda hile yapmaktadır! Kontrolü altındaki bir çok ülkede yaptığı gibi, bazı yüksek rütbeli kendi adam-

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

larını «milliyetçi-devrimci» diye lanse etmekte, küçük burjuva radikalizminin hareketini bunlar vasıtasıyla kontrol altına almaya, küçük burjuva radikallerinin bağımsız örgütlerini dağıtmaya çalışmaktadır. Sonradan kesinlikle tasfiye edeceği veya yanına çekeceği aldatılmış küçük burjuva radikallerinin de desteğiyle iktidara getirdiği sahte milliyetçi-devrimcilerine bol «tantanalı» bir-iki göstermelik reform da yaptırarak toplumsal patlamaları durdurmayı, geciktirmeyi herzaman düşünmektedir. Burada bizlere düşen görev, «ordu bütünüyle devrimcidir veya karşı-devrimcidir» demeden, küçük burjuva radikallerini uyarmak; onların gerçekten emperyalizme ve yerli köpeklerine yönelmiş her çıkışlarını Leninist destek ilkesine uygun biçimde sonuna kadar desteklemektir.([19]) Burada örgütsel bağımsızlığı koruma ve kimliğini gizlememe ilkesini hiç bir zaman unutmamak gerekir. En birinci görevimizin de, aslında uzak gözüken ve gelse bile hiç birzaman emperyalizm ile bağları kesinlikle koparamayacak olan küçük burjuva radikalizminin iktidarına bel bağlamadan, emperyalizme ve yerli köpeklerine karşı amansız bir savaş verecek öncü kadronun oluşturulması ve halka emperyalizme karşı ancak aktif mücadeleyle kurtuluşun mümkün olduğunun gösterilmesi olduğunu bilmemizdir!

İkinci iddiaya gelince, Pekin bu şekilde yayın yapabilir. Bizlerin büyük Çin devrimini başarmış

(19) Lenin 3. Enternasyonaldeki konuşmasında desteklemenin şartları hakkında şunu söylüyor: «bu hareketler, gerçekten devrimci oldukları takdirde, bu hareketlerin temsilcileri o ülkelerdeki köylülüğü ve sömürülen geniş kitleleri devrimci bir ruhla örgütlememize engel olmadıkları takdirde desteklemeliyiz ve destekliyeceğiz.»

ve büyük kültür ihtilali ile devrimi ileriye götürmüş ve Marksizm-Leninizm hazinesini zenginleştirmiş olan Mao Zedung ve Lin Biao yoldaşlara ve Çin Komünist partisine çok büyük bir saygımız vardır. Yalnız bizler, emperyalizme ve yerli köpeklerine karşı halk savaşı verme durumunda olan bir ülkenin devrimcileri olarak, Sovyetler Birliği'ne karşı onların tavrını aynen takınamayız. Bu tavra iki yönden itirazımız vardır. Birincisi, Sovyetler Birliğinde henüz burjuvazinin iktidarı yoktur ve Sovyetler Birliği Amerika gibi emperyalist bir ülke değildir. Yalnız, Sovyetler Birliği Komünist Partisi yöneticileri Leninizm'in «Barış içinde birarada yaşama» ilkesini tahrif etmişler, geri bıraktırılmış ülke halklarının emperyalizme karşı verdikleri halk savaşlarına gereken aktif desteği sağlamaz hale gelmişler, büyük devlet politikası izlemeye başlamışlar ve bu tavırlarıyla emperyalist güçlerin şımarmasına, daha saldırgan hale gelmesine hizmet etmişlerdir. Bu çizgileri yanlıştır, modern revizyonizmin çizgisidir. İsteğimiz, bu çizgilerini düzeltmeleri ve halk savaşlarına gereken aktif desteği sağlamalarıdır. Bu arada, Latin Amerika halklarının ancak silahlı mücadeleyle kurtulabileceğini söyleyen ve Amerika'nın burnunun dibinde bir halk savaşıyla devrimi gerçekleştiren Kastro Kübası'na yardımı kesen Çin Komünist partisinin de yoldaşça eleştirilmesi gerektiği kanısındayız. İkincisi, bizlerin Pekin ağzıyla konuşması politik tavır olarak da yanlıştır. Sorarız, revizyonistlerin yönetimi altındaki Çin Komünist partisinden kovulma kararını onaylayan Üçüncü Enternasyonal'e halk ordusunun başındaki Mao Zedung yoldaş küfretmişmidir? Devrimin başarıya ulaşmasına çok az bir zaman kalana dek yanlış bir politika izleye-

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

rek Kuomingtan'ı tanıyan ve destekleyen Sovyetler Birliği Komünist Partisine Mao Zedung yoldaş küfretmişmidir?(20) Mao Zedung yoldaş zafere ulaşabilmek için, bütün çelişkileri, emperyalistler arası çelişkileri bile inceden inceye hesaba katmamışmıdır? Bütün bu çelişkiler hesaba katılmadan zafere ulaşmış herhangi bir devrim hareketi gösterilebilirmi? Ho Amcanın tavrı neydi? Emperyalizme ve yerli köpeklerine karşı en amansız savaşı veren halkların yöneticilerinden hangisi Sovyetler Birliğine küfretmektedir? Bu savaşı vermek zorunda olan Türkiyeli devrimcilerin tavrı da bütün çelişkileri inceden inceye hesaba katmak olmalıdır! Sovyetler Birliği ile Amerikan emperyalizmi arasında uzlaşmaz bir çelişki vardır. Modern revizyonizme karşı mücadele, «kahrolsun Sovyet Sosyal Emperyalistleri» diye sıcak üniversite odalarından bağırarak değil, halk savaşını fiilen başlatarak ve zafere kadar götürerek verilir. Bu mücadeleyi en iyi verenler de, Çin Hindi halkları, Filistin halkı, Afrika ve Latin Amerika'da gerilla mücadelesi veren halklardır. Sıcak üniversite odalarından hiç bir tehlikeyle karşı karşıya kalmadan sorumsuzca şarlatanlık yapmak kolaydır! Modern revizyonizmin kapitalist olmayan yol tezinin kesin iflası, şarlatanlık yaparak değil, halk savaşlarını genişleterek, yeni yeni Vietnamlar yaratarak mümkün olacaktır. Genişleyen halk savaşları mutlaka Sovyetler Birliğindeki iktidarı da etkileyecek, Sovyetler Birliği'nin revizyonist politikası mahkûm edilecektir. Burada bizlere düşen en önemli görevlerden biri de, «Mao»culuk adıyla çeşit-biçimlerde modern revizyonizmin görüşlerini dile getiren, pro-

(20) Stalin, daha sonra hatasını anlamış ve özeleştiri yapmıştır.

letaryanın devrimci hareketini pasifize etmeye çalışan hainleri teşhir etmek, yılan kafalarını ezmektir!

İsteyen herkesin katılacağı Sosyalist Kurultay (!) meselesine gelince, iki yüzlülüğün, madrabazlığın en tipik örneğidir. Bu baylar hem sağa sola «oportünist» diye küfretmekte, hem de oportünist dedikleri TİP yöneticileri, sarı sendikacılar ile kurultay görüşmeleri yapmaktadırlar. Bütün oportünist fraksiyonlarla sarmaş dolaş olurlarken gerçek yüzlerini açıkça ortaya koymaktadırlar. Menderes'in «vatan cephesi» politikasını aratmayacak şekilde, «sosyalist kurultaya evet dedi...» diye habersizce bazı kişilerin ve örgütlerin adlarını dergilerinde yayınlamışlardır. Sosyalist kurultay (!) çağrısı, proletaryanın devrimci hareketini pasifize etmeye yönelmiş bütün oportünist fraksiyonları birliğe çağırmaktır!

«Mao»cular kılıktan kılığa girerek proleter devrimci hareketi provoke ederlerken, Mihri Belli'de boş durmamış, sağ çizgisi ile fideliğinde yetiştirdiği bu oportünist fraksiyona güç kazandırmış, proleter devrimci saflarda dağınıklık yaratmıştır. *Aydınlık Sosyalist Dergi'nin* 21. sayısında «Büyük İşçi Direnişi» adlı baş yazısıyla işçi hareketini tam sağ bir görüşle değerlendirmiş, daha çok ordu üzerine hamasi övgüler yazmıştır. Bu durum eleştirildiği zaman ise, «ne yapayım, hareketin içinde yoktum, ancak bu kadar yazabildim...»(21) diyerek işi geçiştirmiş ve ciddi bir özeleştiri yapmaktan herzaman kaçınmıştır.

(21) Hareketin içinde olmak, belirli bir olayın içine girip taş, sopa, silah atmak veya yürümek değildir. Bu şekilde herhangi bir olayın içinde olan biri bile Marksist-Leninist değilse eğer, olayı doğru değerlendiremez. Hareketin içinde olmak, pratik içinde olmak demek, şu veya bu münferit olayın içinde olmak değil, günün 24 saatini sınıf mücadelesine vermek demektir.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Yine derginin aynı sayısında, «*Aydınlık'ın Tutumu*» adlı yazısı ile de revizyonizm meselesini polemik konusu yapmıştır. 23. sayıda, «Devrimci Milliyetçilik İle Proleter Enternasyonalizmi Birbirini Tamamlar» yazısı ile, modern revizyonizm meselesini gündemin başına oturtarak, *Proleter Devrimci (!) Aydınlık* oportünizmine karşı sağ bir çizgiden saldırıya kalkışmıştır. Marks, Engels, Lenin, Stalin, Mao dururken, kendisini haklı çıkartabilmek için, Jean Jaures'in sözünü almış ve onu da hesabını veremiyeceği bir şekilde tahrif etmiştir. «Revizyonizm, Marksizm'in resmen inkarı olarak ortaya çıkmıştır» diyerek Bernstein'den bu yana revizyonist bir akımın varolmadığını söylemiştir. Kautsky revizyonizminin ve çağımızda sosyal reformist bir çizgi izleyen bütün modern revizyonist «Komünist» partilerinin varlığını akıl almaz şekilde inkar etmiştir. «Sovyetler Birliği Komünist Partisi ve bu partinin görüşlerini genellikle paylaşan dünyadaki öteki proleter partileri Marksizm-Leninizm'e bağlı olduklarını iddia etmektedirler... Burada Marksizm-Leninizm'e resmen karşı çıkmak, Bilimsel Sosyalizmi reddetmek durumu olmadığına göre, hiç değilse bu bakımdan revizyonizm söz konusu olamaz.» diyen Mihri Belli, aslında kendi revizyonizmini gizleme çabası içindedir.

Bu son yazının arkasından yapılan eleştirilere ve bütün engelleme çabalarına rağmen, SBF'de verdiği «Revizyonizm» konulu konferansta, hiç eleştirilmediği, bu konuda kendisiyle tartışılmadan arkasından konuşulduğu yalanını uydurmuş ve yazısındaki yanlış görüşleri tekrarlamıştır. Bu durum karşısında, bizler de görüşlerimizi açıklamak zorunda kalmış ve kısaca şunları söylemiştik: «Revizyonizm Marksizm-Leninizm'in resmen inkarı değil, Marksizm-Leninizmin özünün gayrı resmi inkarıdır. Bernstein'den bu yana revizyonizm kılık değiştirmiştir. Çağımızda Leninizm'in 'barış içinde birarada yaşama' ilkesini tahrif eden, kapitalist olmayan yoldan sosyalizme geçişin mümkün olduğunu söyleyen modern revizyonist 'komünist' partileri vardır. Yalnız bizler, halk savaşı verme durumunda olan bir ülkenin proleter devrimcileri olarak, Sovyetler Birliği Komünist Partisine küfredemez ve bunu gündemin baş meselesi haline getiremeyiz. Ama bu demek değildir ki, Türkiye'deki revizyonist, oportünist fraksiyonlara karşı en amansız mücadeleyi vermeyelim!..»

Bütün bu yaptıklarının arkasından, *Aydınlık Sosyalist Dergi*'nin 24. sayısına son anda gizlice soktuğu baş yazı ile, «Türkiye proleter devrimci hareketinin en önemli bir meselesi legalite uğruna mücadeledir» diyerek kendisinden daha sinsice sosyal pasifizmi, küçük burjuva kuyrukçuluğunu «Mao»culuk maskesi altında savunan oportünistlere demagoji yapma, proleter devrimci saflara saldırma imkânı sağlamıştır. Savaşa kararlı militanların kafalarını karıştırmıştır. Şu iyice bilinmelidir ki, Marksist-Leninistler «legalite uğruna mücadele» vermezler. Legal imkânları sonuna kadar kullanırlar, ama bu sadece mücadelelerinin bir yanıdır. Eğer kişi, «vardığımız bu dönüm noktasında, hareketimiz legalite uğruna, işçi sınıfına ve yoksul köylülüğe *ulaşma hakkı uğruna* (altını biz çizdik), demokrasi uğruna mücadeleyi başarıyla sürdürecektir.» diyorsa, ancak burjuvazinin şemsiyesi altına girerek mücadele verebileceğiz; burjuvazi müsaade ettiği nisbette işçi sınıfına ve köylülüğe ulaşabileceğiz diyordur. Bunun artık gizlenecek, saklanacak, kıvırtacak bir yanı yoktur. Bu, daha önce söylenen «Filipin demokrasiciliği

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMALARI

şartlarında proletaryanın kendi öz siyasi örgütüyle politika alanında yer alması imkânsızdır.» sözü ile, partisiz soyut cephe çığlıklarıyla, *Türk Solu* hareketinin kuyrukçu çizgisiyle tam bir uyum halindedir. Yani, bayımız gibilerin de yardımıyla iktidara gelecek olan (!) küçük burjuva radikalizminin açtığı yoldan ancak işçi sınıfına ulaşabileceğiz (!) Hayır, Marksist-Leninistler işçi sınıfına ve yoksul köylülüğe ulaşmak için kimseden icazet almazlar. Her şart altında bütün mücadele yöntemlerini uygulayarak, en amansız savaşı vererek işçileri ve köylüleri örgütlerler. Marksist-Leninist kadronun öncülüğü, işçi sınıfının öncülüğü olmadan ne millî demokratik devrim ne de sosyalist devrim adımı atılabilir. Marksizm-Leninizm bunu öğretmektedir; Dünya sosyal pratiği bunu göstermektedir; Türkiye'deki mücadele de bunu gösteriyor!

Campus «Mao»istleri ve Mihri Belli, kafaları bulandırmaya, hedef şaşırtmaya çalışırlarken, beşinci TDGF kurultayı da toplandı. TDGF'de yönetimi alan proleter devrimciler, hiçbir oportünist fraksiyonla anlaşma çareleri aramadan, görüşlerini gizlemeden kurultaya geldiler. Kurultayda campus «Mao»istlerine kısaca yazıldığı gibi ideolojik mücadele verildi. Bütün temel konular üzerinde görüşler açıklandı; hareketin zaafları ortaya kondu; eleştirilen eski *Kurtuluş Gazetesi* ve *Aydınlık Sosyalist Dergi*'deki yazılardan dolayı özeleştiri yapıldı. Aslında, sağ bir ideolojiyi dile getiren eski *Kurtuluş* ve *Aydınlık*'da yayınlanan yazıların esas sorumluluğu M. Belli ve çevresine aitti. Fakat, o zaman kendimizi samimiyetle aynı hareketin içinde gördüğümüz ve yoldaş bildiğimiz kişilerin görüşlerini değiştireceklerine inandığımız için, böyle davrandık. Yoldaş bildiklerimiz, ayrılıkların üzerine gitmekten hassasiyetle kaçınarak, görüşlerini değiştirecekleri yolunda devamlı bizlere umut veriyorlardı. Bu nedenle ve temel konulardaki görüşleri de tam anlamıyla billurlaşmadığı için, «revizyonizm», «milliyetçilik» vb. konularındaki görüş ayrılıklarını nüans ayrılıkları olarak görüyor ve öyle açıklıyorduk. 29-30 Ekim toplantısında, örgütlenme, çalışma tarzı, devrim anlayışı gibi en temel konulardaki ve diğer konulardaki yalnış görüşlerini açıkça ortaya koyan Mihri belli, revizyonizmin bataklığında kulaç atmaya kararlı olduğunu, bizleri şimdiye kadar boş yere oyaladığını, nüans ayrılıkları gibi görmeye çalıştığımız ayrılıkların temelinde iki farklı dünya görüşünün yatığını gösterdi.

Bu kurultayda kesin ideolojik yenilgiye uğrayan campus «Mao»istleri aday çıkartmaya cesaret edemedikleri gibi, şimdi bizlere karşı olduklarını söyleyenler de ne aday çıkarttılar, ne de kurultayda kalkıp tek söz söylediler. TDGF kurultayında ilk kez Ertuğrul Kürkçü başkanlığındaki Merkez Yürütme Kurulu bütün görüşlerini açıklayarak, hiçbir oportünist fraksiyona taviz vermeden ve ahbap çavuş birliklerinden herhangi biriyle anlaşmadan yönetime seçildi.

TDGF kurultayından bir süre sonra yapılan 29-30 Ekim toplantısı, proleter devrimcilerine o güne kadar yoldaş bildiklerinin gerçek yüzlerini gösterdi. Bu toplantıda bizler, bir özeleştiri ortamının yaratılacağını ve böylece hareketimizin daha sağlıklı bir çizgiye gireceğini umarak gayet ılımlı bir dille *Türk Solu* ve ondan sonra *Aydınlık*'da devam eden sağ çizgiyi eleştirdik. Bütün yoldaşça eleştirileri kişisel bir düşmanlığın tezahürü gibi kabul eden ve özeleştiri yap-

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

maktan ısrarla kaçarak yılan gibi kıvrılmayı adet edinen Mihri Belli, uzun zamandan beri içinde biriken zehri kustu.

Toplantı tarihinden 9 ay önce *Aydınlık Sosyalist Dergi*'nin 15. sayısında «Türkiye'de proleter devrimci kadrolar, bir iki yıl öncesine kıyasla çok daha yüksek bir bilinç düzeyine erişmiş bulunmaktadırlar» diye yazan Mihri Melli, bu sefer de aynı kadrolardan kişiler kendisini eleştirmeye kalkınca, «eskiden proleter devrimci militan bomba gibiydi. Sorduğumuz her suale doğru cevap hazırdı. Şimdi ise durum değişiktir. Bir okumama adeti gelmiştir. Saflarımızda ideolojik bir gerileme vardır» diyerek proleter devrimci hareketin kendisi demek olduğunu; kendi sübjektif niyetini herzaman objektif gerçeğin yerine oturtmaya çalıştığını; kendinden başka hiçbir şeye inanmıyan bir sübjektif idealistten başka birşey olmadığını açıkça ortaya koydu!

Büyük işçi direnişini sağ bir görüşle yorumlayan, aynı günlerde revizyonizm ve milliyetçilik meselesi üzerine *Proleter Devrimci (!) Aydınlık* oportünizmi ile sağ bir çizgiden polemiğe girerek revizyonizm meselesini gündemin başına oturtan, bütün engelleme çabalarımıza rağmen SBF'de revizyonizm konulu konferansı veren Mihri Belli, 29-30 Ekim toplantısında utanmadan işçi mezarları üzerine edebiyat yaparak, «modern revizyonizm densin mi, denmesin mi diyerek vakit öldürmek tam bizantinizmdir» diye aklı sıra bizleri suçlamaya kalkıştı. Burada kimin bizantinizm bataklığında kulaç attığı gün gibi ortadadır. Yalancılığın, demagojinin bu kadarı da artık tam anlamıyla hokkabazlık olmaktadır.

Örgüt meselesini devamlı yokuşa süren, «Filipin tipi demokrasiciliğin şartlarında proletaryanın kendi öz örgütü ile politika sahnesine çıkması imkânsızdır» diyen Mihri Belli, örgüt istekleri çoğalmaya başlayınca, aynı toplantıda «Selim Sırrı Tarcan'da binlerce işçinin katılacağı bir toplantı yapacağız ve ağaşıdan yukarı en demokratik biçimde örgütü kuracağız. Örgütümüzde işçiler ve köylüler sayıca ağır basacaklardır.»([22]) diyerek işçilere Aybar'ın yaptığı gibi sahtekârca övgüler düzmüş ve daha ilk etapta işçi-aydın-genç ayırımı yapmıştır. Böylece, menşevizmin örgüt görüşünü, Leninizmin 65 yıl önce mahkûm ettiği örgüt görüşünü dile getirmiştir![23] Ne gariptir ki, yine aynı konuşmada, «bizim örgüt kurmamız demek, bir ölçüde düzen değişikliği demektir, siyasi düzen değişikliği demektir» diyerek, menşevik de olsa aslında örgüt kurmaya falan

([22]) Mihri Belli, eleştirilerden sonra konuşmasını bazı değişiklikler yaparak yayınlamıştır. Konuşmadaki bu kısmı da, «Türkiye'nin bu günkü şartlarında proleter devrimci siyasi örgüt, ancak, Türkiye işçisini ve Türkiye yoksul köylüsünü aşağıdan yukarı kitle halinde örgüt uğruna direnişini gerçekleştirerek kurulabilir» diye değiştirmiştir. Bu da aslında ilk söylediğinden pek farklı olmayan saçma sapan bir görüştür. «Örgüt uğruna aşağıdan yukarı direniş» ne demektir? Bu, ilk adımda sınıfsal kökene bakılmadan profesyonel devrimci niteliğe sahip en iyi unsurları merkeziyetçi yanı ağır basan biçimde yukarıdan aşağıya örgütleyerek dışarıdan işçi sınıfına bilinç götürülmesinin inkârı, Leninist örgüt anlayışının açıkça inkârı demektir. Marksist-Leninistler örgüt uğruna direnmezler. Leninizmin öğrettiği biçimde kimseden icazet almadan eldeki en iyi unsurları örgütler, bütün mücadele yöntemlerini uygulayarak işçi sınıfına bilinç götürür, en aktif mücadeleyle milli bunalımı devrime kadar derinleştirirler. Gelişen savaş içinde örgütlerini de büyütür ve sağlamlaştırırlar.

(23) Bu konuyla ilgili daha geniş bilgi için bak. «Aydınlık Sosyalist Dergiye Açık Mektup s. 42-49

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

pek niyetli olmadığını, bütün umudu küçük burjuva radikalizminin hareketine bağladığını, menşevik örgüt edebiyatını da sırf etrafındaki bilinç düzeyleri geri fakat iyi niyetli kişileri dağıtmamak için yaptığını ortaya koymuştur!

Toplantıda, siperlerden siperlere savaşa savaşa (!) Filipin demokrasiciliğinin sınırlarını nasıl genişlettiklerini, yani burjuvazinin şemsiyesi altında icazetli sosyalizmi nasıl tezgâhlamaya çalıştıklarını şaşkınlıkla Mihri Belli şöyle itiraf ediyor: «Bir mevziden öteki mevziye atlayarak. Bazan gerileyerek, tekrar hücuma geçerek vereceğiz dedik. Bugüne dek de mücadelemizi hep böyle verdik. 27 Mayıs'dan sonraki on yılın tarihine bir gözatalım: 1960'ların başında 'sosyalist' lâfı yasaktı, tabu idi. *Yön* dergisi, 'sosyalizm' sözcüğünü kullandığı zaman, işte Nasır sosyalizmi, bilmem İsveç sosyalizmi, İsrail sosyalizmi filan diye sosyalist olmayan ülkeleri örnek gösterip 142. maddeden kaçmaya çalışırdı (Mihri Belli de aynı dergide derginin politikasına uygun E. Tüfekçi adıyla yazılar yazardı). Sosyalizm sözcüğü bugün kullanılıyor artık...» Bir de hamasi edebiyat yaparak, kahramanlık destanı anlatır gibi mileti nasıl aldattıklarını, 142. maddenin korkusundan nasıl sustuklarını ve burjuvazi müsaade ettiği nisbette bilimsel sosyalist (!) olduklarını söylediklerini anlatıyor. Ve sözüne de şöyle devamediyor: «Siyasi örgüt meselesinde de böyle davranacağız. Siyasi örgütü yaratırken siper siper mücadele edeceğiz, her alanda çok yönlü mücadele vereceğiz. Ve o mücadelede filipin demokrasiciliğini gerilemeye mecbur edeceğiz ve bizim anladığımız anlamda gerçek demokrasi doğrultusunda mesafe alarak gideceğiz.» Bütün revizyonistler, sosyal pasifistler, kuyrukçular hep böyle mücadele eder-

ler zaten. O genişleyecek sınırların, toplantıların, gevezeliklerin, adım adım kazanılacak hakların sonu birtürlü gelmez. Devrimin objektif şartları birtürlü oluşmaz; devrimci insiyatif bir türlü harekete geçemez. Bilimsel Sosyalizm adına yoksul emekçi kitlelerin önüne sürülen afyonlu bir macun, «Hazreti Eyüp sabrı»dır hep. Azıcık ileri gidilip de burjuvaziden bir tokat yendi mi susulur, sonra yine yavaş yavaş gayet temkinli fare deliklerinden dışarı çıkılmaya başlanır. İşte o hamasi «siperlerden sipere» edebiyatının gerisindeki gerçek budur! Şüphesiz o siperlerden sipere mücadeleyi, ileri geri taktiklerini Rus, Çin, Küba ve devrimi gerçekleştiren bütün ülkelerin öncü kadroları uygulamışlardır. Ama bir an bile komünist olduklarını gizlemeksizin, siyasi propaganda ve ajitasyonu durdurmaksızın, burjuvaziden icazet almaksızın ve mücadeleyi politikleşmiş bir askeri mücadele olarak vermesini bilerek uygulamışlardır. Çağımızda bu işi Mihri Belli'nin dediği gibi yapan «komünist» partileri doludur! Alın işte, Lâtin Amerika'da bütün açık faşizme rağmen, «Mao»cu, Moskova'cı, bilmem neci birsürü «komünist» partisi vardır. Onlar da devamlı burjuvazinin iktidarının sınırlarını geriletmeye, bol «Marksizm» edebiyatıyla yeni yeni haklar elde etmeye çalışır dururlar. Burjuvazinin en sert diktası bile bu fukaralara dokunmaz. Aralarında bir danışıklı döğüştür sürer gider. Faşizm, sadece gerillalar, silâhlı mücadeleyle millî bunalımı derinleştirmeye çalışanlar, sömürülen geniş halk kitlelerine «Hazreti Eyüp sabrı»nı biryana atıp silâhlı mücadelenin gerekliliğini göstermeye çalışanlar için gelir. Ama Mihri Belli, Lâtin Amerikadaki o revizyonist partilerin yöneticilerinin yaptığını yapabilecek kadar da kabiliyetli gözükmemektedir!

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Toplantıda Kürt meselesini de tam bir şövenist, bir küçük burjuva milliyetçisi gibi ele almıştır Mihri Belli. «Türkiye'de aşağı - yukarı dört milyon Kürt yaşıyor. Bu Kürt topluluğu ile, Türklerin kardeşliği tarihin sınavından geçmiştir. *19. yüzyıla kadar, Kürtler, Osmanlı İmparatorluğunun doğu sınırlarını korudular* (altını biz çizdik)... 1880 den 1925 Şeyh Said isyanına kadar sözü edilecek bir Kürt isyanı olmadı. O dönem, Osmanlı İmparatorluğunun dağıldığı, bölündüğü dönemdir. Millî toplulukların hemen hepsi isyan etti. Ermenisi, Rumu, Bulgarı, Arabı. *Ama Kürtler isyan etmediler o çöküş döneminde* (altını biz çizdik).» Bu lâfları edenin Mihri Belli olduğunu bilmesen, Osmanlı Hanedanının son şehzadesinin konuştuğunu zannedersin. Daha millî şuurun uyanmadığı bir dönemde Kürtlerin feodal beylerinin emrinde Osmanlı İmparatorluğunun doğu sınırlarını korumasını; feodal beylerin baskısı altında uluslaşamamış iki halkın aynı sınırlar içinde yaşamasını; Birinci Dünya Savaşında iki halkın bilinçsizce emperyalist güçlerden birinin ve yerli hakim sınıfların kontrolunda omuz omuza cepheye sürülmelerini övgüye değer birşeymiş, sanki iki halk hep ortak menfaatleri için savaşmışlar ve bu yüzden aralarında geleneksel bir dostluk doğmuş gibi göstermeye çalışmaktadır Mihri Belli.(24) Artık işin bu kadarına da ne demeli, «de-

(24) Herhalde Mihri Belli burada Kürtlerin, Türklerin ve Amerikalıların Kore'de de omuz omuza çarpıştıklarını ve Kürt-Türk-Amerikan geleneksel dostluğunun (!) temellerinde bu olgunun da yattığını saymayı unutmuş olacak! Kıbrıs Türkleri, Hintliler, Avustralyalılar vb. de İngiliz askerleriyle omuz omuza Çanakkale'de Osmanlı Ordularına karşı savaşmışlar ve bu nedenle bu halklar arasında da sağlam geleneksel bir dostluk kurulmuştur(!)

li saçması»mı demeli bilemiyoruz? Ve bay Mihri Belli devam ediyor, «ve proleter devrimcileri, bütün millî davaların savunucusu oldukları gibi, Türkiye'nin toprak bütünlüğünün de en tutarlı savunucularıdırlar. Ve Türkiye'nin toprak bütünlüğü bu 1970 yılında bir tek şekilde savunulabilir: Kürt halkına eşit haklar tanımakla, onun varlığını tanımakla, bu halka ana dilini konuşma hakkını tanımakla ve bu halkın gönül rızasıyla Türkiye'de kardeş Türk halkıyla birlikte yaşamayı istemesini sağlamakla, biz meseleyi böyle koymaktayız.» Arkasından hemen Bilimsel sosyalizmin de meseleyi böyle koyduğunu(!) ilâve ediveriyor! Aslında herzaman olduğu gibi Mihri Belli, sosyalistlere değil, küçük burjuva radikallerine hitabetmektedir burada da. Onlara, «sakın bizim hakkımızda yanılmayın, bizler enternasyonalist değil, gerçek milliyetçileriz. Siz bize dokunmayın, biz de sizin gerinizden emekleyerek gelelim, sizlere omuz verelim. Bu arada sakın ha sizden öncekilerin yaptığı gibi yanılıp da Kürtler üzerinde asimilasyon politikası falan da uygulamaya kalkmayın. Akıllılık edip onlara kendi dillerini konuşma ve kültürlerini geliştirme hakkını lütfederseniz millî sınırları daha iyi koruyabilirsiniz!» diyor. Marksist-Leninistlerin bütün meselelere halkların gerçek mutluluğunu, gerçek barışı sağlıyacak olan sosyalist hareketi güçlendirme açısından bakacaklarını ve millî meseleye de bu açıdan bakmak gerektiğini; şartlara göre ayrılma, bölgesel özerklik, federasyon haklarının savunulacağını veya sadece asimilâsyon politikasına karşı çıkılacağını unutuyor!(25) Aslında bir küçük burjuva radikalinden pek farklı olmayan bu ke-

(25) Millî mesele hakkındaki görüşlerimizi başka bir yazıda etraflıca koyacağız.

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

rameti kendinde kişiyi sanki Marksist-Leninistmiş gibi eleştirmeye kalkmak da biraz tuhaf oluyor!

Yine aynı toplantıda utanmadan bizlerin DEV-GENÇ'i hareketin merkezi, proletarya partisiymiş gibi gösterdiğimizi söylemiş ve hazırladığı bildiriyi bir emrivaki ile toplantı bildirisini yazmakla görevli kurula kabul ettirmiştir. «Proleter devrimci örgüt uğruna mücadele, Filipin demokrasiciliği denen antidemokratik düzenin sınırlarının aşılması uğruna mücedeledir» denen ve böylece herzaman Mihri Belli'nin iddia ettiği gibi «Filipin demokrasiciliğinin şartları altında proletaryanın öz örgütünün kurulamıyacağını» ifade eden bu yüz karası bildiriye, büyük bir hata işleyerek bizlerle aynı görüşte olan bazı arkadaşlar da imza atmışlardır. Aslında hata yalnız o arkadaşlarda değil, o toplantıya katılan bütün arkadaşlarımızda, hepimizdedir. Mihri Belli'nin artık birlik-eleştiri-birlik ilkesini açıkça çiğnemesinden, «hareket demek ben demek» diyerek proleter yoldaşlığını hiçe saymasından sonra, halâ gereken proleter devrimci kararlılığı göstermeyerek meseleyi bütün açıklığıyla koymamamız ve daha birsüre duyduklarımıza inanmak istemeyerek ve iyimser yorumlar yapmaya çalışarak müstereddit davranmamız en sert biçimde eleştirilmeye değer bir tavırdır!

Mihri Belli ve çevresinin görüşlerinin iyice billurlaştığı bu toplantı, artık yollarımızın kesinlikle ayrı olduğunu; nüans ayrılıkları gibi görmeye çalıştığımız ayrılıkların temelinde iki ayrı dünya görüşünün yattığını; artık aynı saflarda kalmanın proletaryanın kavgasına ihanet olacağını bizlere kesinlikle gösterdi. Görüşlerimizi ve temeldeki ayrılık noktalarımızı kısaca açıkladığımız «*Aydınlık Sosyalist Dergiye*

Açık Mektup» adlı küçük broşürü yayınlayarak, bizleri de revizyonizmin batağına çekmeye çalışan bu hain klikten ellerimizi kurtardık! Böylece, proleter devrimci hareket ile bütün oportünist fraksiyonlar arasına kesin çizgi çekilmiş oldu!

DERİNLEŞEN MİLLİ BUNALIM; AYNI REVİZYONİST, PASİFİST ÇİZGİDE BİRLEŞEN BÜTÜN OPORTÜNİST FRAKSİYONLARIN İHANETLERİ; PROLETER DEVRİMCİ ÇİZGİMİZ

Ülkemizde Üniversite gençliğinin tutuşturduğu ateş, giderek işçi ve köylü kitlelerini de sarmıştır. Ekonomik ve politik kriz alabildiğine derinleşmiştir. Kendi aralarında çeşitli fraksiyonlara bölünen yerli hakim sınıflar yaptıkları kanunları çiğnemeye, açıkça hertürlü zor metodlarına başvurmaya, ülkeyi eskisi gibi idare edemez hale gelmeye başlamışlardır. İşbirlikçiler dışında bütün sınıf ve tabakalarda açıkça ortaya çıkan genel hoşnutsuğluğu, işçi, köylü ve gençlik hareketlerini polis, sivil faşist güçler, örfi idare metodlarıyla sindirme çareleri aramaya başlamışlardır. Devrimci gençliğin elinde olan çeşitli fakülteleri, üniversiteleri ve yurtları hunharca basarak yavaş yavaş polis karakolları haline getirmeye, yiğit devrimci gençleri ve taşradaki çeşitli işçi-köylü devrimcileri tek tek öldürmeye, eskisinden çok daha fazla hapishanelere doldurmaya başlamışlardır. Mücadele artık demokratik, ekonomik kitle gösterilerinin sınırlarını çoktan aşmış ve ilk kıvılcımları devrimci mücadelenin en geliştiği bölgelerde parlayan bir iç savaş görünümü kazan-

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

maya başlamıştır! Devrimin zaten varolan objektif şartları tam anlamıyla oluşmuş; bütün iş, devrimcilerin kendi sübjektif güçlerini oluşturarak örgütlü biçimde en aktif mücadelenin içine girmelerine ve işçi-köylü kitlelerine emperyalizmin ve yerli köpeklerinin boyunduruğunun ancak aktif mücadele ile kırılabileceğini göstermelerine kalmıştır!

Hakim sınıfların baskılarının iyice arttığı böyle bir dönemde, tabiatları gereği bütün revizyonist fraksiyonlar da azgınlaşmışlar, pasifizmin en iğrencinin görülmemiş savunucuları haline gelmişlerdir! Campus «Mao»culuğu veya çeşitli orijinal teorilerle Lâtin Amerika'da, Filistin'de ve dünyanın çeşitli yerlerinde silâhlı mücadele verenlere küfretmeye ve Türkiye'de de en aktif mücadeleyi savunanlara saldırmaya başlamışlardır.

Campus «Mao»cuları «Mao»culuklarına bir dördüncü kılıf uydurup, millî demokratik devrimde köylülüğün temel güç olması meselesini tam bir menşevik mantığıyla devrimin anti-feodal niteliğine bağlamaya çalışmışlardır.([26]) Halk savaşının kaçınılmaz olduğu emperyalizmin pençesi altındaki ülkelerde, emperyalizmin yumuşak karnı olan kırların temel olması ve doğal olarak halk ordusunda köylülüğün çoğunlukta olması nedeniyle temel gücün köylülük olacağı gerçeğini unutmuşlardır. Bu menşevik mantığına göre, Rus Demokratik Devrimlerinde işçi sınıfını temel güç olarak gösteren Lenin ve Stalin'in yanılmış olmaları ve bu devrimlerde de köylülüğün temel güç olması gerekirdi. Şüphesiz yanılanlar, kafaları bulandırarak devrimci hareketi pasifize etmeye çalışanlar, bizim entelektüel bozuntusu campus

[26] Bak. *Proleter Devrimci Aydınlık* «Emperyalizm, Üretim Tarzı, Sınıflar ve Baş Çelişme» s. 26

«Mao»cularımızdır! «Savaşacak olan nasıl olsa köylülerdir. Bizim gibi küçük burjuva aydınlarının görevi, köylülere 'Mao Zedung düşüncesini' götürmektir» diyerek ve üç yabancı dilden dergi çıkartmaya başlıyarak, şimdiden kavgadan kaçışın ön yatırımlarını yapmaya başlamaları da bütün gerçeği açıkça gözler önüne sermektedir. Sözde saldırdıkları bütün oportünist, revizyonist kliklerle Lâtin Amerikalı gerillalara küfretme konusunda ve politika ile askerliği birbirinden ayırma konusunda birleşmeleri de bunların pasifizmlerini, ihanetlerini en somut biçimde ortaya koyan örneklerden biridir.

Niteliği artık açıkça ortaya çıkmış olan Mihri Belli de, denize düşen yılana sarılır örneği, yalancılığı, tahrifatı iyice ele almış ve «örgüt, şehirlerde değil, kırsal bölgelerde kurulmalıdır» diyorlar diye söylemediğimiz şeyleri bizlere maletmeye çalışarak aklı sıra sağdan taarruza geçmiştir. *Aydınlık Sosyalist Dergi*'de revizyonizmi yerden yere vuran görüşlerimizi 7,5 aylık bir ıkınmadan sonra reddetmiş ve eskiden beri revizyonist olduğunu, bizleri hokkabazca aldattığını ilân ederek işimizi kolaylaştırmış; baştanberi anlatmaya çalıştığımız gerçeği kendi kalemiyle itiraf etmiştir. Mao'nun bütün eserlerinin Türkçeye çevrildiği bir dönemde, «Mao'da ideolojik öncülük yoktur. Temel güç işçiler ve yoksul köylülerdir» diyerek asgari bir Marksist-Leninist formasyonu olan kimsenin yutmayacağı kocaman palavralar atarak, milleti aldatmaya kalkmıştır. «Küba devrimcilerinin kayıpları *dağda bin ölü* idi. Şehirlerde verdikleri kayıplar ise *19 bin ölü* idi.» diye, aslında kırların emperyalizmin yumuşak karnı olduğunu açıkça isbat eden rakkamlara dayanarak, halk savaşında şehirlerin önemini yüceltmeye kalka-

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

cak kadar komikleşmiştir. *Aydınlık Sosyalist Dergi*'nin 20. sayısındaki görüşlerimizi «Narodnik popülizmi» olarak sıfatlandırmaya kalkarken, kendisinin daha geçenlerde «sosyalizm yoksul köylülüğün de ideolojisidir» dediğini masumane unutuvermiştir (!) Aslında bu lâfı eden Mihri Belli'yi, «narodnik popülizmi» sıfatı da tam anlamıyla tanımlayamaz! Çünkü o, proletaryanın devrimci mücadelesini pasifize edebilmek, küçük burjuvazinin kuyruğuna tabakilmek için, bugün «ak» dediğine yarın kolayca «kara» diyen, kılıktan kılığa giren bir hokkabazdan başka birşey değildir! Eleştirdiği görüşlerimize burada uzun boylu cevap vermeye de gerek yoktur. Cevap, *Aydınlık Sosyalist Dergi*'nin 20. sayısındaki görüşlerimizin içindedir zaten.

Yolu, baştanberi açıkladığımız gibi revizyonizmin yolu olan Mihri Belli, devrim anlayışı, çalışma tarzı, örgüt anlayışı gibi bütün temel konularda, Lâtin Amerikalı ve Filistinli gerillalara küfreden Hikmet Kıvılcımlıyla birleşmektedir. Uzak gözüken radikal bir küçük burjuva iktidarının gerçekten millî demokratik devrim programını uygulayacağını umarak, kısa dönemde, «faşizmi yenecekleri» konusunda da birleşmektedirler! Bu nedenlerle, aralarındaki tepişmeyi bırakarak hemen revizyonist bir parti kurmalarını kendilerine salık veririz! Böylece, «radikal küçük burjuva iktidarı»na yardımcı olarak Türkiye'yi kapitalist olmayan yoldan paşa paşa sosyalizme vardırırlar (!) Hem artık proleter devrimciler de, «şöyle olacaktı, böyle olacaktı, üç tane profesyonel genç işimizi bozuyordu, şu adrese başvurun...» şamatasından bıktı; «Ne kurulacaksa çabuk kurulsun da, şu revizyonizmin ne menem şey olduğunu pratikte de daha iyi görelim!» diyorlar.

Hakim sınıfların açıkça zor metodlarına başvurdukları, revizyonist kliklerin azgınca pasifizmin propagandasını yaptıkları bu dönemde, eldeki kadroları örgütlü biçimde en aktif mücadelenin içine sokmak gerekmektedir. Düşmanın gelip devrimcileri hapishanelere dolduramaması için, bundan böyle üniversitelerin ve belirli yerlerin kale bekler gibi sonuna kadar beklenmeyeceğini bilerek, düşmana karşı yıpratıcı bir mücadele vermek gerekmektedir. Devrimci mücadelenin en geliştiği bölgelerde parlayan iç savaş kıvılcımlarını, aktif mücadeleyle ülke sathına yaymak ve güç kazandıkça savaşın ağırlığını kırsal bölgelere aktarmak gerekmektedir. Mücadeleyi politikleşmiş bir askeri mücadele biçiminde yürütmek, ekonomik ve demokratik mücadelelere ikinci dereceden, bu mücadeleye yardımcı olması bakımından önem vermek gerekmektedir. Karşı-devrimin baskısına devrimci şiddetle cevap vererek, işçi ve köylü kitlelerine aktif mücadelenin gerekliliğini göstermek gerekmektedir. «Hazreti Eyüp sabrı» ile beklemeden, en aktif mücadelenin içine girilerek, bu mücadele içinde geniş halk kitlelerini örgütlemek gerekmektedir. Ancak böyle bir mücadeleyle, revizyonizmin sosyalizm yolundaki bataklıkları kurutulacak, **Türkiye halkı özgürlüğüne kavuşacaktır!**

TÜSTAV TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

TÜRKİYE SOSYALİST TARİH VAKFI